

Een wereld in 't klein

Tine van Berken

bron

Tine van Berken, *Een wereld in 't klein*. Met illustraties van Jan Sluijters. H.J.W. Becht, Amsterdam z.j. [ca. 1905] (2de druk)

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/witm001were01_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

Heintje Pochhans I.

Heintje Pochhans.

I.

Wat mevrouw Reeves aan haar zoontje vertelde.

Daar was eens een oude koning, die aan zijn hof veel edellieden had. Eén van hen heette jonker Hans, maar omdat hij altijd snoefde en pochte, werd hij jonker Pochhans genoemd.

Op zekeren morgen zei de koning aan het ontbijt: 'Ik heb in lang geen reebout gegeten, me dunkt, zoo'n bokje zou me vanmiddag smaken; jonker Hans, zou jij me niet eens een paar kunnen schieten, ik denk dat we er drie noodig zullen hebben.'

Jonker Pochhans lachte. 'O, Sire,' riep hij, terwijl hij zijn blonde knevels vroolijk opstreek, 'geen drie, maar dertig reebokjes zal ik voor Uwer Majesteits tafel schieten.'

‘Wel, Hans,’ zei de koning, ‘als jij zoo'n knappe jager bent, zal ik je voorriederen reebok tien dukaten geven. Maar,’ en nu keek de oude koning hem ernstig aan, ‘als je me de drie bokjes niet brengt, waarom ik je gevraagd heb, dan wordt je tot straf voor je snoeven drie dagen in den toren opgesloten.’

Jonker Pochhans boog, en opgewekt trok hij op weg.

Maar een ander was hem voorgegaan naar het woud.

De oom van jonker Pochhans, die een toovenaar was, had gehoord, wat zijn neef tegen den koning gezegd had.

‘Ik zal dien jongen zijn bluffen wel afleeren,’ dacht hij bij zichzelf, en in alle stilte was hij vertrokken. Midden in het bosch bleef hij staan, haalde een tooverfluitje voor den dag en blies er op. In een ommezien stonden alle dieren uit het woud in een wijden kring om hem heen, en luisterden naar wat hij zeggen ging.

Toen het doodstil was, begon de toovenaar te spreken:

‘Reebokjes, vlug!

Keert naar je holen en spleten terug,

Gaat hier alle ras vandaan -

Jager Pochhans komt er aan.’

Nauwelijks had hij de laatste woorden gesproken, of alle reeën en herten waren heengevlucht; de bladeren van het kreupelbosch, waarin ze gestoven waren, ritselden nog even na. Niet alleen de groote dieren, maar ook de kleine zetten het op een loopen. De vogels vlogen ver weg, de hazen en konijnen zochten hun holen op. De jonker mocht zich eens op hén wreken, als hij geen grof wild onder schot kreeg.

Arme jonker Pochhans! Toen hij in het bosch kwam, scheen het uitgestorven. Daar was geen bokje, dat hij volgen kon. Tevergeefs zocht hij naar eenig spoor. Niet één keer spitsten zijn wakkere honden de ooren.

Hij zwierf het bosch door en zocht en speurde. Maar er leefde niets in het kreupelhout, daar was zelfs geen haasje dat schichtig wegsnelde.

Jonker Pochhans gaf de hoop niet op. Toen de zon hoog aan den hemel stond, was hij nog vol moed en ijver. Maar de dag ging voorbij, de schaduwen werden lang, - en hij had nog niets geschoten.

Lang nadat de maaltijd aan het hof geëindigd was, keerde jonker Pochhans mismoedig en beschaamd naar het paleis terug.

‘Nu Hans, je bokjes hebben me heerlijk gesmaakt!’ zei de koning.

Maar toen hij merkte, dat jonker Hans platzak terugkeerde, werd hij boos en liet hem in den toren opsluiten.

Drie dagen lang zat de jonker in den ouden, hoogen toren, met geen ander gezelschap dan een paar nieuwsgierige muizen. Driemaal op een dag werd hem door een zwijgenden bediende brood en water gebracht.

Jonker Hans had tijd genoeg om in de eenzaamheid over zijn snoeven na te denken.

‘Als ik weer vrij ben, zal ik niet meer zoo bluffen,’ dacht hij bij zichzelf.

Maar zóó gauw had hij zijn grootspreken niet afgeleerd.

Een paar weken later zei de koning: ‘Ik heb van het jaar nog geen forellen geproefd, en het is er nu de tijd voor. Jij moest er eens een paar zien te vangen, Hans.’

Een páár! Hoeveel had Hans er niet zien zwemmen in de vijvers!

‘O koning!’ zei hij, ‘minstens t w i n t i g forellen breng ik u straks thuis.’

‘Denk aan den toren, Hans,’ waarschuwde de

koning. ‘Drie dagen arrest als je weer met leege handen terugkomt.’

Jonker Pochhans lachte, hij was zoo zeker van zijn zaak, de rivier wemelde immers van visch en hij had er zooveel tijd voor. Welgemoed trok hij op weg.

Maar zijn oom was hem alweer vóór geweest. De oude toovenaar stond aan den oever van de rivier en riep:

‘Forelletjes, vlug!
Keert naar je schuilplaatsen spoedig terug,
Zwemt hier alle ras vandaan -
Visscher Pochhans komt er aan.’

Al wat visch was, had met open bekjes naar den toovenaar geluisterd. Een gespartel met de staarten kondigde nu hun snelle vlucht aan. Wat zwommen ze! Ze schenen te roeien door het water. Niet alleen de forellen, ook de palingen en alen en karpers, de bleien en de voortjes, zelfs de kleine stekelbaarsjes scheerden zich weg.

Toen jonker Hans zijn net uitwierp, was de rivier verlaten. Waar hij het ook probeerde, of hij zijn bootje al verder en verder roeide en zijn net dan zakken liet, - niets dan kroos en rivierplanten haalde hij op.

Laat in den avond kwam hij in het paleis terug. Onmiddellijk werd hij naar den toren gebracht.

‘Wie schiet me vandaag eens een lekkeren patrijs?’ vroeg de koning een dag of acht later.

‘Ik!’ wou jonker Hans zeggen, maar hij bedacht zich.

‘Mag ik het eens probeeren, Sire?’ vroeg hij.

‘Zeker, Hans!’ zei de koning.

‘Ik hoop, dat ik ditmaal gelukkiger ben,’ dacht Hans.

Zijn oom, de tovenaer, had vergenoegd gelachen. Hans was op den goeden weg. Ditmaal zou hij hem niet hinderen. ‘Geluk op de jacht, Hans!’ riep hij hem na.

Hans bedankte hem en vertrok.

Ternauwernood was hij in het bosch, of zie, een patrijs hipte voor hem uit, Hans legde aan en schoot. Hij stak den vogel in zijn weitasch met een dankbaar hart.

Ditmaal zou hij tenminste niet platzak thuis komen.

Zes vogels kreeg hij onder schot, maar één ontsnapte hem.

Tegen drie uur was Hans al terug met zijn vijf patrijzen, de kok had nog juist tijd om ze te braden.

‘Hans,’ zei de koning, toen de vogels heerlijk gebraden op tafel stonden, ‘je bent een goed jager. Voor je vijf vogels krijg je vijftig dukaten en vijftig leg ik er nog bij, omdat je je snoeven hebt afgeleerd.’

Jonker Hans heeft na dien tijd nooit meer gebluft, en niemand heeft hem later nog jonker Pochhans genoemd.

II.

Hannie op de bewaarschool.

Het was al lang geleden, dat Henri Reevers naar dit oude sprookje geluisterd had.

Hij zou het zeker al vergeten zijn, als zijn moeder hem er niet af en toe aan had herinnerd.

Hannie was ook een snoever, als klein kind al.

Toen hij een kereltje was, dat nauwelijks praten kon, riep hij al: ‘Itte g'oot, itte g'oot jonne. Itte ste'k. Itte e'g ste'k.’

Iedereen lachte om het ventje, dat, stevig

vastgegespt in zijn klein stoeltje, aan de wereld verkondigde, dat hij groot en sterk, erg sterk was.

Toen hij drie jaar was en een papieren steek op zijn blond krullend kuifje gezet had, liep hij de kamer rond, zwaaiend met de liniaal, die een sabel moest verbeelden. Hij was soldaat, hij vocht tegen reuzenlegers, en versloeg ieder, die maar in zijn nabijheid was. Zijn heldere grijze oogen schitterden van ijver onder zijn woest opgetrokken wenkbrauwen, zijn zachte wangetjes waren donkerrood van opgewondenheid als hij links en rechts om zich heen stak, in het voetenkussen, in den luierstool, tegen de overgordijnen; hij achtervolgde den vijand zelfs door de alkoof heen naar de voorkamer, waar ze onder de tafel gevlucht waren. En als ze zich in zijn ouders groot ledikant verborgen hadden, dan klom hij er bovenop en doorstak ze, onverschillig of ze onder de kussens of aan het voeteneind gekropen waren.

Als hij dan terugkwam in de huiskamer, waar zijn moeder bij het raam zat te werken, begon hij te vertellen van zijn heldendaden. Zijn hoofd bonsde nog van den klap, dien de koning van de vijanden hem op zijn hoofd had gegeven, maar h i j had

met zijn sabel den heelen koning doodgestoken en alle generaals en soldaten en dienders en allemaal. 'Ik heb gewonnen!' En hij besloot zijn verhaal aldus: 'Als ik een groote jongen ben, word ik ook soldaat en dan maak ik alle legers en alle koningen van alle landen dood en dan ben ik ook een koning, en mijn Moetje is een koningin. Ze krijgt een jurk van goud en een groote kroon op haar hoofd en allemaal fluweel en zij en allemaal lekkers en koekjes, en ik ook.'

Op zijn vijfde jaar stapte Hannie naar de bewaarschool. Zijn moeder dacht, dat het goed voor hem zijn zou. Als hij met andere kinderen omging, zou hij leeren inzien, dat hij een kind was als de andere.

Maar Hannie leerde niet zoo gauw zijn eigen waarde kennen.

'Zul je je best, doen, Han?' had zijn moeder hem 's morgens gevraagd; 'je moet probeeren goed te leeren, hoor.'

Hannie had zijn moeder dadelijk gerustgesteld. 'Ik zal niet huilen, ik ben groot. Ik zal lezen leeren en schrijven en ik zal een mooi schilderij teekenen met alle jongetjes er op van de heele school.'

Hij hilde werkelijk niet, toen hij de bewaar-

school binnentred. Hij nam zijn bonten mutsje af en gaf de juffrouw een hand en stapte flink aan haar zij het schoollokaal binnen. Hij monsterde zijn makkertjes eens en zag tot zijn verwondering, dat er ook meisjes bij waren. De onderwijzeres bleef staan bij een bank waarin nog een plaats was. Maar Hannie begreep haar bedoeling niet, hij liep de lage banken voorbij en trachtte op de kruk te klimmen, die voor de klas stond.

‘Is hier niet eens een canapé?’ vroeg hij. ‘Ik wil op een canapé zitten en paardje rijden.’

Hannie was verwonderd en teleurgesteld, toen hij zelfs niet op de kruk mocht blijven zitten, die hij met zooveel moeite bestegen had.

In een klein, nauw en laag bankje moest hij plaats nemen naast een jongetje, dat een doek om zijn hoofd had.

‘Ik wil niet naast een jongetje met één oog zitten,’ zei Hannie, ‘hij kan me niet aankijken, zijn blinde oog is net aan mijn kant.’

‘De jongetjes kunnen niet eens hard praten,’ merkte hij vijf minuten later op. ‘Ik wel, en ik kan al nulletjes en eentjes op een lei schrijven, wat prachtig....’

De jongetjes protesteerden. Zij waren al vier maanden op school en wisten dus, dat ze zwijgen moesten. Maar ze lieten toch den verwaanden kleinen jongen hun leien zien, die vol m's en n's waren in sierlijk grootschrift.

Hannie was een oogenblik verbluft. Toen trok hij een mondje. Ph! Dat kon hij ook, hij kreeg een lei, die in zijn kastje lag, nam een griffel uit zijn nieuwen koker en wou eventjes die m's en n's gaan nateekenen. Maar nauwelijks had hij een paar krabbels op zijn lei gemaakt, of de kinderen stootten elkaar aan en lachten hem uit.

‘Hij kan er niets van,’ zei het ventje met zijn eene oog.

‘Wat heeft die een drukte!’ riep een ander. ‘Juffrouw, hij kan nog geen eens een in en een n schrijven!’

‘Hij komt ook pas op school,’ zei de juffrouw vergoelijkend.

Hannie, die op het punt was kwaad te worden, knikte ernstig.

‘Ja, ik kom er pas op,’ zei hij, ‘als het strakjes is, dan kan ik het ook, het mooist van allen.’

Toen het ‘strakjes’ was, ondervond Hannie, dat hij het nog niet kon. Hij bracht er nog niets van terecht.

‘Ik vind het niet eens prettig om te schrijven, ik lees veel liever,’ zei Hannie, toen de anderen hem weer uitlachten om zijn hanepooten.

‘Kan je dan lezen?’ vroegen de anderen.

‘Ja, zeker,’ zei Hannie, ‘ik kan een heel boek lezen. Niet alle boeken.’

‘Wat staat hier dan?’ vroeg Eénoogje, het woord p a a opschrijvend.

‘Niks,’ zei Hannie verachtelijk, in het minst niet verlegen.

Hij werd boos toen Eénoogje zei, dat hij zeker n i e t kon lezen, want dat hij anders wel zou weten, wat daar stond.

‘Ik zeg toch niet, dat ik álles lezen kan,’ riep hij, ‘alle boeken en alle kranten en alle woorden; maar ik kan één boek lezen. Het boek van A is een Aapje.’

Eénoogje sprong op van pret. ‘Je kent het uit je hoofd,’ zei hij.

Hannie haalde de schouders op, hij vond de jongetjes niets aardig en de school ook niet. Hij wou maar liever naar huis.

Maar dat mocht niet.

‘Dan wil ik lezen leren,’ snikte Hannie zielsbedroefd, ‘ik moet van mijn Moe lezen leren.’

‘Lezen én schrijven,’ zei de juffrouw; ‘probeer nu eerst die streepjes eens op je leitje.’

Hannie slikte zijn tranen in en zette zich moedig aan het werk. Als hij eenmaal die streepjes maken kon, had de juffrouw gezegd, dan zou hij later gemakkelijk ook die m's en n's leeren schrijven.

Hannie knikte onder het werk. Hij zou ze zeker allemaal inhalen, en mooi leeren schrijven en mooi leeren lezen, tot hij álles beter deed dan álle andere jongetjes; vooral wou hij het jongetje overbluffen, dat ‘maar één oog’ had.

III.

Van Hannie en zijn vriend Jan.

Het was erg onplezierig, dat er altijd een paar jongens waren, die beter dan Hannie konden lezen en schrijven.

Toen hij op de ‘grootte’ school kwam, werd Hannie in de klas nummer vier of vijf.
Natuur-

lijk had hij nummer één willen zijn, maar hij was verstandig genoeg, om in te zien, dat zij hem werkelijk vóór waren, en niet te zeggen: 'Ik ben de beste, ik doe het het mooist van allemaal.' Maar er waren andere dingen, waarop hij snoeven kon.

Op een goeden dag kwam hij tot de ontdekking, dat zijn donkerblauw duffelsch jekkertje wel zoo mooi was als dat van zijn makkertje, wiens vader timmerman was. Ook zijn pet was nieuwer, zijn griftenkoker degelijker, en niemand had zulke mooie kaplaarzen als hij.

Dat vervulde Hannie met trots.

Hij kwam wel eens bij zijn vrindjes aan huis.

'Mijn Moe is rijker dan jouw Moe,' zei hij eens na zoo'n bezoek.

'Nietes,' had Jantje Heemstra gezegd, 'mijn Moe is wát rijk.'

'Heeft ze dan een piano?' vroeg Hannie.

'Neen.'

'En heeft ze een roode jurk van zij met allemaal zwarte kant?'

'Neen,' zei Jantje weer.

'Mijn Moe wel,' zei Hannie met voldoening. Hij sprak te goeder trouw, maar hij vergiste

zich: 't was wol, geen zij, waarvan de japon gemaakt was.

Opeens viel Hannie nog wat in. 'Ga je wel eens naar Artis?' vroeg hij.

Jantje schudde het hoofd. 'Daar mag jij óók niet in,' zei hij, 'het kost geld.'

'Daar mag ik wél in,' zei Hannie fier, 'we gaan er alle Zondagen naar toe en alle Woensdagmiddagen, als het goed weer is. Wij hoeven niets te betalen, Artis hoort van mijn Pa. Mijn Pa is de rijkste man van de heele stad.'

'Neen,' en Jantje schudde heftig het hoofd, 'de Burgemeester is de rijkste man.'

Hannie moest zelf erkennen, dat hij misschien wat ver gegaan was.

Maar dat de heele Artis van zijn vader hoorde, dat moest toch wel waar zijn, want zijn vader liep er altijd vrij in zonder te betalen, en de portier nam altijd beleefd zijn mooie pet voor hem af.

Hij werd dus heel kwaad, toen Jantje zei, dat hij er niets van geloofde.

'Wil je zien, dat ik er dadelijk naar toe ga?' zei Hannie, - de diergaarde was maar vijf minuten van hun school af.

‘Ja, 'k ga met je mee om te kijken, of je er in mag,’ en Jan lachte in stilte, - nu zou hij dien Hannie wel eens leren, die altijd zoo blufte!

‘Ik neem jou ook mee als ik wil!’ riep Hannie opeens; hij herinnerde zich, dat zijn neefje Gerrit ook wel eens door zijn Moe werd meegenomen.

‘Ja?’ Jans oogen begonnen opeens te stralen van vreugd.

Hannie merkte heel goed, dat Jan dan toch eindelijk met ontzag en eerbied tot hem opzag.

Jantje's blijdschap streelde hem.

‘Zeker,’ zei hij, ‘ik kan meenemen wien ik wil, Gerrit is ook wel eens mee geweest en Marietje van tante Louise ook. Ik zal je nog dikwijls meevragen, als je het prettig vindt, maar je moet niet je handen door de apenkooi steken, of onder de hekjes doorkruipen om dicht bij de beren te komen, want dat wil mijn Pa niet hebben.’

Jantje beloofde het, hij had zelf weinig zin om dicht bij de beren te komen.

Opgewekt liepen beiden voort. Hannie met het voorkomen van een beschermer, een edel heer, die voor een armen vreemdeling de poorten van zijn lustslot zal gaan openen. Jantje, wiens onge-

loof bijna geheel verdwenen was, liep vol verwachting en met een onderdanig gevoel aan zijn zij. Wat zou dat heerlijk zijn, als Hannie waarheid sprak! Jantje had al zooveel van Artis met zijn leeuwen en olifanten en marmotjes en tijgers en kleine witte muizen gehoord, dat hij er dolgraag naar toe wou. En nu zei Hannie eenvoudig: ‘Kom binnen, Jantje, de Artis is van mijn Pa.’

’t Was of Hannie maar te zeggen had: ‘Sesam, open u!’ om juist als de man uit het sprookje te midden van schatten te staan.

Jantje was half en half bang, toen ze in de Plantage-Kerklaan liepen en Artis in ’t zicht kregen, dat Hannie opeens rechtsomkeert zou maken en hard weglopen. Hij hield hem goed in het oog, maar Hannie was zoo iets heelemaal niet van plan.

Jantje's hart klopte van innerlijke ontroering, toen hij, Hannie op de hielen volgend, het geopende hek doorliep, het portiershuisje voorbij.

‘Hola, heertjes, waar gaat dat naar toe?’

Jantje voelde zich als een betrapte misdadiger; maar Hannie richtte fier het hoofd op om zijn ouden kennis, den portier, recht in het gezicht te zien. ‘Ik ben Henri Reevers,’ zei hij, ‘en ik wil mijn

vrind Jan Heemstra Artis eens laten zien.’

De portier schudde het hoofd: ‘Ik ken jou niet, hoor, en ik mag je niet toelaten,’ zei hij. Zonder verder op de jongens acht te slaan, keerde hij in zijn huisje terug.

Verbluft bleef Hannie een oogenblik staan. 't Was waar, hij was nog nooit alléén naar Artis toe geweest. Hij zou het thuis eens vragen of ze hem zoo maar konden wegsturen, als hij er met zijn vriend kwam. Met een donkeren blik naar de deur, waarin de portier verdwenen was, keerde hij ontstemd den dierentuin den rug toe, om zijn vriend te volgen.

Maar ternauwernood was hij op straat of twee kleine sterke vuisten stompten hem tegen de schouders. Het waren de vuisten van zijn vriend Jan, die-zich-niet-zoo-beet-liet-nemen; tusschen elk woord een stomp.

Een oogenblik stond Hannie als versuft. Toen begon hij zich met alle macht te verdedigen. Hij sloeg van zich af en stompte en schopte en trachtte Jan de pet van het hoofd te trekken. Maar Jan was hem te vlug af. Hij wist niet alleen zijn eigen pet te beschermen, maar zelfs met een handigen greep zich van die van Hannie meester te

maken. Ver weg smeed hij ze door het hek van den tuin heen.

‘Daar!’ riep hij bevend van drift, ‘ga nu maar weer naar Artis - jouw Artis - jullie Artis, om je pet te zoeken. 't Is immers de tuin van jouw Pa, van je rijken Pa, leugenaar!’

Hannie stoof verwoed op hem af, beide armen klemde hij om Jans hals en in een ommezien lagen beiden in het stof van de Plantage te spartelen.

Een groote slagersjongen joeg de twistenden uit elkaar. Jantje liep naar huis, ondanks een buil aan zijn voorhoofd, recht in zijn schik, dat hij dien leelijken snoever eens de les had gelezen.

En Hannie? Bedremmeld, met den zakdoek voor zijn neus, stond hij een oogenblik later weer voor den portier, nu een nederig ventje, blootshoofds, met gescheurde jas en een bloedenden neus. ‘Mag ik mijn pet alstublieft even halen?’ vroeg hij. Hij voelde zich als een kleine vagebond tegenover den deftigen portier met zijn gegalonneerde pet, en heel dankbaar was hij, dat zijn verzoek hem goedgunstig werd toegestaan.

IV.**Hannie en Hedda.**

Hannie Reevers had een nichtje, dat hij niet verdragen kon. Niet Marietje van tante Louise, want die vond hij werkelijk nogal aardig, hoewel hij meisjes over het geheel niet lijden mocht. Meisjes hadden altijd zoo'n drukte, vond hij. Ze wilden altijd alles beter weten dan jongens. Omdat ze een beetje konden lezen en een heeleboel praats hadden, verbeeldden ze zich, dat ze in verstand ver boven de jongens stonden. Maar nu moest je ze eens een som laten uitrekenen, dan was het mis, dan stonden ze!

Hannie mocht ze niet. Marietje wel, die was een jaar jonger dan hij; hij hielp haar wel eens aan haar schoolwerk, ze was nooit aanmatigend of eigenwijs.

Maar nu moest je Hedda Ramaker eens zien!

Hedda van tante Margreet was even oud als Hannie. Hannie werd met September tien en Hedda met Augustus.

Nu moest je haar eens hooren bluffen over die ééne maand, die ze ouder was! Ze kon zoo zoetsappig zeggen, als ze samen bij tante Louise waren: ‘Och, geeft u Hannie maar eerst, tante, ik ben de oudste.’ Of ze keerde zich, als ze samen ruzie hadden, opeens om, scheen al haar boosheid vergeten en zei: ‘Ik ben de oudste, ik dien wel de wijste te zijn ook; ben je weer goed op me, Han?’ en dan stak ze hem de hand toe, schijnbaar grootmoedig.

Hedda was een grootspreekster, ze verhief zich altijd ten onrechte op allerlei, en snoefsters kon Hannie niet verdragen.

‘Omdat je zelf zoo'n pochhans bent,’ zei Hedda dan.

‘t Is heel goed, dat de kinderen elkaar dikwijls zien,’ zei tante Margreet eens tegen Hannie's moeder, ‘ze leeren zoo hun eigen gebreken kennen en afkeuren.’

Mevrouw Reevers gaf haar gelijk en zoo gebeurde het dat Hedda vaak bij Hannie kwam en omgekeerd.

't Was op een mooien Zaterdagmiddag, dat mevrouw Reevers Hannie met een boodschap naar tante Margreet stuurde.

Mevrouw Ramaker was niet thuis, maar Hedda wel. Ze kwam gauw de gang inlopen om Hannie boven te roepen. Henri was ook blij dat Hedda er tenminste was, en welgemoed stapte hij de trappen op; bij zichzelf dacht hij, dat Hedda toch zoo kwaad niet was.

Het moet gezegd worden, dat de kinderen heel wel met elkaar opschoten, tot een van beiden weer eens snoefde.

‘t Is koud, hè?’ begon Hedda, terwijl ze haar schrift sloot, blij, dat ze iemand had om eens mee te praten.

‘Welneen, in het geheel niet!’

‘t Vriest drie graden,’ zei Hedda, naar den thermometer loopend. Ongelukkig dacht ze er niet aan, dat die terzij van den schoorsteenmantel hing, dicht bij de warme kachel, zoodat hij zes en zestig graden Fahrenheit aanwees.

‘Ik wist niet eens dat het vriest,’ - Hannie had zich in de vensterbank neergezet - ‘ik geloof, dat jongens geen kou voelen, jullie meisjes bent ook zulke kleumsters.’

‘Aha, hij begint weer,’ dacht Hedda, maar ze wou zich goedhouden.

‘Wij kunnen nu weer beter tegen de warmte,’

zei ze toch; ‘het kan hier zoo heet niet zijn, of ik voel er me genoeglijk bij.’

Hannie's oogen glinsterden. ‘Dan moest je reis, zooals ik, voor een bakkersoven hebben gestaan, dan zou je wel anders praten,’ zei hij; ‘de hitte is zóó ontzettend, dat je gezicht bijna verschroeit. Het verwondert me nog dat mijn haren niet gezengd zijn.’

‘Hoe kwam jij voor een bakkersoven?’ vroeg Hedda.

‘De vader van Willem Verschoof is bakker, ik heb de heele bakkerij daar gezien. Reusachtige ovens, waaruit zoo maar de vlammen slaan!’

‘Wonder dat je niet verkoold bent,’ zei Hedda koel.

‘Je hoeft me niet te gelooven,’ - Hannie was op zijn teenen getrapt, hij vond dat zijn verhaal meer belangstelling verdiende - ‘ga zelf maar eens kijken.’

‘Je weet heel goed, dat ik dat niet kan,’ zei Hedda, maar ze vond, dat ze wat onvriendelijk was geweest, en wou het weer goedmaken.

‘Ga je niet schaatsenrijden?’ vroeg ze.

‘Mijn schaatsen zijn gebroken, het is vervelend genoeg. Ik heb ook niemand om mee te wande-

len, want de jongens zijn allemaal gaan rijden.’

‘Wil ik met je meegaan?’ vroeg Hedda op eens. Ze zat zich thuis te vervelen, ze mocht niet schaatsenrijden, omdat het Oostenwind was, en haar vriendinnetjes reden op de Club.

‘Jij?’ zei Hannie alleen. Het klonk niet minachtend, maar er was een tikje verwondering in zijn stem, dat Hedda prikkelde.

‘Ja, ik,’ zei ze. ‘Je denkt natuurlijk, dat ik niet lopen kan.’

‘Ik wou een wandeltocht ondernemen,’ zei Hannie, ‘een flinken tocht, van een uur of drie, vier, meen ik.’

Hedda lachte een beetje spottend. ‘Noem jullie jongens dát een flinken tocht?’ zei ze. ‘Nee, dan kunnen wij meisjes toch beter lopen. Toen onze hoofdonderwijzeres jarig was, hebben we een heelen dag vrij gehad. 's Morgens om negen uur zijn we gezamenlijk op weg gegaan, alle meisjes uit onze klas. We hebben gewandeld langs Zeeburg en Durgerdam en Schellingwou en weet ik hoe al die dorpjes en plaatsen heeten mogen, en 's middags om vijf uur kwamen we thuis, frisch als hoentjes.’

‘Dan heb je zeker een uur of wat rust geno-

men op elke plaats,' zei Hannie. 'Je weet heel goed - en het is heel natuurlijk, want jongens hebben nu eenmaal sterker beenen - je weet heel goed, dat jongens oneindig beter en langer kunnen lopen dan meisjes. Toen ik een ventje was van een jaar of drie, ging ik al met Pa naar Sloterdijk en Ouderkerk.'

'Met de tram of met het bootje?' vroeg Hedda.

'Je bent verschrikkelijk aardig,' zei Hannie. 'Neen, we liepen. Ik weet nog heel goed dat we eens op een voorjaarsdag het Kalfje om zijn geweest.'

'En hoe lang heb je toen op je Pa's arm gezeten?'

Hannie trok de schouders op.

'Ga je nog mee?' vroeg hij opeens. 'Want ik ga heen.'

'Waar zullen we dan heengaan?'

'Als het jou niet te ver is, naar Haarlem,' zei Hannie.

'Je houdt je heel groot, maar je weet best, dat je daarvoor, heen en terug, zes uur nodig hebt; je Moe zou raar opkijken, als je vanavond om acht uur pas thuis kwam.'

'Je krabbelt weer terug,' zei Hannie, 'maar

het is goed ook, je zou het toch niet uithouden, heel naar Haarlem.'

'Dat zou je zien. Ik ben er werkelijk benieuwd naar, wie van ons beiden het eerst moe zijn zal. Ik denk, dat ik het tot Zandvoort uithoud.'

'Jammer dat het zoo laat is, hè?' zei Hannie spottend. 'Anders kon je het nu dadelijk eens toonen.'

'We kunnen het morgen doen,' zei Hedda, 'dan hebben we er den heelen dag voor.'

'Je kunt het gemakkelijk zeggen, je weet wel, dat je Moe het toch niet goedvindt!'

Hedda beet zich op de lip. Daar had ze in het geheel niet aan gedacht.

'Zie je wel?' Hannie lachte, 't waren natuurlijk maar praatjes van Hedda, dat ze zoo ver loopen kon; als het er op aankwam, zou ze wel geen gelegenheid hebben.

'Jij schijnt het heel prettig te vinden, dat het niet door kan gaan,' vond Hedda.

'Het zou natuurlijk heel naar voor je zijn, om het tegen een meisje af te leggen.'

'Hedda,' riep Hannie woedend, 'houd op met je plagen. Of jij het uithoudt, weet ik niet, en je zult het me wel nooit kunnen bewijzen, maar ik

kan een dag en een nacht achtereen loopen, als het er op aankomt.'

'Weet je wat,' riep Hedda opeens, 'ik ga. Moe hoeft niet te weten waar de tocht heen is. We kunnen enkel zeggen, dat we eens een flinke wandeling willen doen, en dat we graag brood zouden meenemen.'

'En als Moe nu eens vroeg, waar we heengingen?' vroeg Hannie.

'Zie je wel, dat jij niet durft?' zei Hedda.

'Ik niet?'

'Neen, want jij maakt bezwaren, waar geen bezwaren zijn. Je kunt toch zeggen:

"We gaan den kant van Haarlem op," nietwaar?'

'Afgesproken,' zei Hannie, 'tot morgen dan, als je moogt.'

'Als jij moogt, meen je,' zei Hedda, het hoofd in den nek werpend.

Maar toen de Zondagmorgen aanbrak, woei en regende het en mochten ze geen van beiden.

Hannie zat er erg mee in. 'Ze zal denken, dat ik het er om doe,' dacht hij en hij kleepte zijn briefje in als volgt:

‘Beste Hedda,
Ik begrijp heel goed, dat je met dit weer niet kunt gaan. 't Is dus beter
onzen tocht tot de volgende week uit te stellen.
H.’

Hij ontving van Hedda het volgende antwoord:

‘Beste Hannie,
Zooals je wilt. Ik dacht wel, dat je Moe het niet goed zou vinden. Tot de
volgende week dus, als het weer je dan beter lijkt.
H.’

V.

Een prettig tochtje.

‘Heb je nog moed, Hedda?’

‘Natuurlijk.’

‘Je wilt zeker wel een glas melk.’

‘Als jij er trek in hebt, is het mij ook goed.’

‘Je antwoordt altijd ontwijkend,’ zei Hannie met een zucht.

‘En jij doet het altijd voorkomen, of ik om iets vraag, als je het zélf graag wilt. Als jij dorst hebt, vraag je of ik melk wil; en als jij moe bent, vraag je of ik wil gaan zitten.’

‘Als ik moe ben! Maar dat is het juist, ik ben niet moe, heelemaal niet.’

‘Maar dorst heb je wel?’ vorschte Hedda.

‘Nu zou ik denken, dat jij het hadt,’ zei Hannie. ‘Wees zoo verstandig om het dan te zeggen; hier in Haarlem zijn nog melkhuizen genoeg, maar als we doorgaan naar Zandvoort, zullen we in lang niet kunnen gaan zitten of iets drinken.’

‘Ik verlang niets liever,’ zei Hedda, haar neusje snuitend, dat paars zag van kou, ‘dan hier nu maar van te zwijgen en een beetje aan te stappen, je zou koud worden van dat langzame loopen.’

‘Jij of ik?’ vroeg Hannie dadelijk.

‘Je beteekent hier m e n ,’ zei Hedda een beetje snibbig.

Een tijdje spraken ze niet tegen elkaar. Ze keken naar de menschen, die koud voorbijstapten. Mannen en vrouwen, die uit de kerk kwamen in Zoudagskleeren, en die zich nu blijkbaar haastten om een kop koffie te gaan drinken.

‘k Hoop niet dat we oude tante Jetje tegenkomen,’ zei Hannie opeens.

‘Wie is dat, oude tante Jetje?’ vroeg Hedda.

‘Dat is een dame met een mannelijk gezicht, een neus met een wrat en een grove stem. Eigenlijk is ze geen tante van me; ze is een oude nicht van Pa; vroeger, toen ze in Amsterdam woonde, kwam ze ons ééns in de maand opzoeken. Ik weet wel, dat ik als klein kind bang voor haar was. Ik zocht, als tante Jetje bij ons was, zooveel mogelijk mijn heil in de keuken, of ik zat zoet te spelen, om haar geen aanstoot te geven. Maar hoe behoorlijk ik me gedroeg, altijd had ze wat op me te zeggen.’

‘Bij ons kwam vroeger ook zoo'n juffrouw,’ zei Hedda, ‘we noemden haar nicht Sofie, ze was oud en arm en bracht altijd pepermuntjes voor me mee.’

‘Tante Jetje niet,’ zei Hannie, ‘zij bracht nooit wat mee, behalve haar slecht humeur. Zij was juist heel rijk, maar zóó gierig, dat ze zich zoo eenvoudig mogelijk kleeedde. Ze ziet er net uit als een vrouwtje uit het besjeshuis. Ze moet een heel goed mensch zijn, zegt Moe, maar ze was altijd kwaad op me, waarom weet ik niet.’

Ze kon het niet velen, dat ik rechtop liep. Ze vond, dat ik te veel verbeelding had, en ze noemde me altijd ‘mannelijk’ of ‘Heintje’.

Hedda lachte, toen Hannie verontwaardigd aan zijn grieven lucht gaf. Ze kon het zich best begrijpen, dat die oude dame zich aan Hannie geërgerd had, zeker was hij ook als kind al zoo'n snoever en grootspreker geweest.

‘En woont die dame nu in Haarlem?’ vroeg ze.

‘Ja,’ zei Hannie, ‘verleden jaar ben ik er eens geweest. Moe ging haar toen feliciteeren. Ze woont maar tien minuten van het station af. “Als Heintje weer eens in Haarlem komt, moet hij me eens opzoeken,” zei ze toen. Maar Heintje bedankt haar hartelijk. Heintje is blij, dat hij van haar gezelschap ontslagen is.’

Hannie wierp bij die woorden het hoofd in den nek, alsof hij zich van een lastige vlieg bevrijdde.

Het hinderde Hedda, dat hij op zoo'n toon over die dame sprak; ‘wat een inbeelding heeft hij toch,’ dacht ze. Ze begon werkelijk van de oude dame te houden, over wie hij zoo smadelijk sprak en die zoo goed begreep, wat ze aan het snoeverige jongetje had.

In stevigen pas liepen ze voort, Haarlem voorbij en op Zandvoort aan.

‘Ik voel mijn beenen wel,’ dacht Hannie, ‘maar ik wil voor dat koppige nest niet onderdoen. Laat ze het zeggen, als ze moe is, dan kan ze rusten en ik ook! Maar ze loopt toch beter dan ik had gedacht!’

Hedda had soortgelijke gedachten. ‘Ik voel me zoo moe als een hond,’ zuchtte ze bij zichzelf, ‘maar ik val nog liever neer, dan dat ik het hém beken.’

‘t Was een Februarimorgen en droog, vriezend weer. ‘Juist goed voor een wandeling,’ had Hannie's moeder gezegd, ‘maar ga niet te ver, want als de wind opsteekt, zal het koud worden. - Waar gaan jullie heen?’

Hannie had de schouders opgehaald. ‘Ga het Kalfje om,’ had zijn moeder hem aangeraden, ‘dan kun jullie op Halfweg-Kalfje een lekkeren kop warme chocolaad nemen en je boterham opeten.’

Toen ze met hun beitsjes in de lange Zandvoortsche laan liepen, waar het flink woei, zoodat ze bijna voortgedreven werden, herinnerde Hannie zich de woorden van zijn moeder.

Heintje Pochhans II.

Hedda, die aan hetzelfde scheen te denken, haalde zonder iets te zeggen haar pakje brood voor den dag. Nauwelijks had ze het opengemaakt, of weg woei het papier, en ze stond met de drie broodjes in de hand. Hannie stoof vooruit om het papier te grijpen, maar toen hij het te pakken had, scheurde de wind er de helft af.

‘Laten we eerst ieder anderhalf broodje nemen,’ stelde Hedda voor, ‘dan eten we later jouw broodjes op.’

‘Best,’ zei Hannie.

‘Je krijgt net zooveel zand als brood in je mond,’ merkte Hedda op, na haar eerste hapje.

Hannie liet een luid gekners hooren. ‘Het stuift hier erg,’ zei hij, ‘maar het is gezond, zand schuurt de maag.’

‘Mijn maag is geen ijzeren pot, die geschuurd hoeft te worden,’ zei Hedda met een vies gezicht. ‘t Was beter geweest, als we binnenshuis aan onze boterham begonnen waren.’

‘Ik heb je nog gevraagd, of je in Haarlem....’ begon Hannie; maar Hedda viel hem in de rede.

‘Zeur nu niet langer over Haarlem,’ zei ze,

‘we waren geen van beiden moe, dus het zou dwaasheid zijn geweest daar al te gaan zitten; straks, als we in Zandvoort zijn, kunnen we in de galerij een kop koffie of een kop chocolaad, of een glas warme melk gaan drinken.’

‘Ben je koud?’ vroeg Hannie met een bezorgdheid, die Hedda hinderde.

Maar Hannie zei het ditmaal niet om op zijn eigen warmte te snoeven; hij was zelf koud, hoeveel te meer moest Hedda het dan zijn, die een meisje was. Ze had vroeger zelf gezegd dat ze niet tegen kou kon.

‘We hadden maar in Haarlem moeten blijven,’ zei hij.

Hedda lachte spottend. ‘Mijnheer begint moe te worden!’ zei ze.

Hannie ergerde zich. Hedda legde altijd alles verkeerd uit.

‘Ik zal mijn mond maar houden,’ zei hij.

‘Je hoeft hem mij tenminste niet te geven,’ merkte Hedda op, met echte schoolmeisjes-geestigheid.

‘Neen, jij hebt er zelf een, en dien kun je roeren ook!’

‘t Is heel aardig, zoo'n tochtje,’ had mevrouw

Ramaker 's morgens tegen Hedda gezegd, 'jelui kunt beiden flink lopen en 't is echt frisch weer. Er is maar één ding, waarop je passen moet: ga niet met elkaar kibbelen.'

'Ik zal niet kibbelen,' had Hedda dadelijk geantwoord.

'Des te beter, kind, als jij je daaraan houdt, is het voldoende, want om te kibbelen zijn er altijd twee nodig, en als de ééne zich er buiten houdt, is dus alles in orde.'

Hedda liep voort, met den hoed aan het elastiek om den arm, haren, die haar langs de wangen fladderden, en een gezichtje, dat ver van vriendelijk was.

Heel veel pret had ze dan ook niet. Het woei zoo hevig, dat het haar was, of ze telkens met een stomp in den rug werd voortgeduwd. Haar rokken wapperden haar voor de beenen en het zand kriebelde haar in den nek.

Die Hannie ook met zijn voortdurend snoeven! Als hij niet telkens zoo hoog had opgegeven van zijn flinke lopen, waren ze nooit op den onzaligen inval gekomen naar Zandvoort te wandelen!

En als hij het tenminste nog maar eerlijk zei, als hij moe werd en eens zitten wou of trek

kreeg in iets warmes! Als hij zich groothield, moest zij het immers ook wel doen?

Wat zouden ze nu prettig samen in Haarlem hebben kunnen zitten! Een half uurtje rust kwam hun wel toe, en een kop geurige chocolaad ook. Maar die jongen ook, die nooit bekennen wou, dat hij moe was!

De tocht had zich 's morgens zoo heerlijk laten aanzien. Het zonnetje had geschenen, een beetje witjes, maar een vroolijk gezicht was het toch geweest. Frisch en welgemoed waren ze op weg gegaan. Flink in den pas met ferme schreden hadden ze langs den Haarlemmerweg gemarcheerd, eerst de gasfabriek, toen Sloterdijk voorbij. Allerlei herinneringen aan wandelingen, die ze vroeger gedaan hadden, waren hun voor den geest gekomen, en lustig babbelend waren ze voortgestapt, terwijl de weg hun kort scheen.

Maar toen was Hannie natuurlijk weer aan het snoeven gegaan. Hij vertelde, dat hij vroeger 'altijd' met vrindjes naar Sloterdijk ging, en dat ze daar dan over een 'reusachtig' hooge schutting klommen. Als ze zich dan met levensgevaar aan den anderen kant hadden laten neerglijden, stonden ze in een boomgaard, waar alle boomen

en takken gestut waren vanwege de zwaarte der vruchten. Appels 'als kinderhoofden' groeiden aan die boomen, en sappig dat ze waren! Als je er in beet, stroomde het sap je aan alle kanten over de kin. - Pret dat ze daar hadden, in dien wondertuin! Eerst aten ze zich den buik dik aan appels en peren en bessen en frambozen, dan stopten ze al hun zakken vol (er zullen weinig 'kinderhoofden' in hun broekzakken gegaan zijn, dacht Hedda), en dan hun kielen tot barstens toe, en dan klommen ze weer over de schutting terug.

'Dat zal jullie niet gemakkelijk zijn gevallen,' had Hedda gezegd, 'je zult zelf wel een zak appels geleden hebben.'

'We konden goed klimmen,' had Hannie gebluft. 'Maar ééns zijn we toch gesnapt. Op het oogenblik dat we met onzen buit de vlucht wilden nemen, schoot er opeens een dikke boer op ons toe, met een doornigen knuppel in zijn knokige vuist. - Ik verzeker je dat we er toen van gelust hebben! Meer dan dood heeft hij ons geslagen.'

'Méér dan dood!' Wat een domme snoeverij! Hedda had hem er niet over aangesproken maar in stilte had ze zich geërgerd.

Dacht hij misschien dat ze zoo dom was om de geschiedenis te gelooven, die hij haar op de mouw wou spelden? Dacht hij, dat ze dat allemaal voor goede munt aannam? Neen, zóó onnoozel was ze gelukkig niet. Hij moest maar naar Marietje gaan en háár die sprookjes wijsmaken, die was een klein kind, zij zou verstomd staan over zijn heldendaden!

Hannie was ontstemd, omdat Hedda zoo bot bleef zwijgen, toen hij zijn verhaal gedaan had. Hij had minstens eenig blijk van belangstelling verwacht.

En mokkend waren ze voortgelopen tot Haarlem toe en vandaar den Zandvoortschen weg opgegaan.

VI. Bekentenissen.

Neen, pret hadden ze op hun tochtje niet. Toen ze het dorp in zicht kregen, was het Hedda, of ze den wind tot in haar longen voelde. Ze was door en door koud, haar tanden klapperden.

Hannie voelde zich ook ellendig.

‘Het loopt ons niet mee,’ zei hij, ‘t is winderig geworden.’

‘Hoe zullen we nog weer thuis komen, tegen den wind op!’ zuchtte Hedda.

Het gemeenschappelijk leed bracht hen weer tot elkaar.

‘We moeten maar het eerste het beste melkhuis binnengaan,’ vond Hannie.

‘Ik ben bang, dat er hier niet veel zullen zijn,’ zei Hedda een beetje mat, ‘maar misschien is er wel een herberg open. Daar moeten we maar wat zien te krijgen.’

‘Heb je ook zoo'n last van den wind?’ vroeg Hannie.

‘Ik?’ Hedda huilde bijna. Ze was zoo moe geworden van de rokken, die telkens tegen haar beenen sloegen, en het haar, dat haar om de ooren woei. Ze was op. Ze kon bijna niet meer.

Een paar keer hadden ze al in het duin gerust achter een heuvel, die hen voor den wind beschutte.

‘Wat is het nog ver,’ zei ze wanhopig; ‘ik dacht dat we er al hadden moeten zijn. En hoe laat zou het wezen? Vindt je niet, dat het nu al donker wordt?’

Hannie had het ook al gezien, dat de lucht betrok, maar er niet over gesproken om haar niet nog ongeruster te maken.

‘Om kwart voor negen zijn we van huis gegaan,’ zei hij. ‘Het was over twaalven, toen we in Haarlem liepen, en van Haarlem naar Zandvoort is het, geloof ik, anderhalf uur. We hebben maar korte rusten genomen, het moet dus nu zoowat halftwee zijn.’

‘Halftwee’ - Hedda schrok er van - ‘hoe laat komen we dan vanmiddag thuis? We mogen toch wel een uur rust hebben.’

Hannie was ook ontsteld door de uitkomst van zijn becijfering. Ongerekend nog, dat ze in het teruggaan den wind t e g e n hadden, zouden ze vier en een half uur noodig hebben voor de thuisreis; ze konden, als ze om halfdrie den terugtocht aanvaardden, niet voor 's avonds zeven uur of halfacht thuis zijn.

Dat was verschrikkelijk!

‘Wat dom, dat we dat niet eer berekend hebben,’ klaagde Hedda.

‘Ik had den weg van Haarlem naar Zandvoort op een uur geschat,’ zei Hannie, ‘en aan rusten had ik heelemaal niet gedacht.’

‘Dat is toch wel nodig, hé?’ vroeg Hedda vriendelijk en zachtmoedig: ze was bang, dat ze Hannie door die vraag een beetje beleedigen zou, en daarom voegde ze er nederig en met een zucht bij: ‘Voor m i j tenminste wel, ik ben doodmoe en halfbevoren, en als we het dorpje niet al zagen, zou ik liefst in het duin gaan liggen buiten den wind en dan inslapen.’

Hannie werd getroffen door Hedda's eerlijke bekentenis. Hij verweet zich nu, dat hij haar maar had laten voortlopen. Als hijzelf zoo eerlijk was geweest, te bekennen dat hij moe was, hadden ze in Haarlem al heerlijk kunnen uitrusten, en dan naar Amsterdam teruggaan. Dat zou natuurlijk veel beter geweest zijn.

‘Ik begrijp niet, hoe j i j zóó lang loopen kunt,’ zei Hedda, die een ware bewondering voelde voor Hannie's onversaagdheid.

‘Ik weet niet wie van ons beiden het meest op is,’ zei Hannie somber, ‘ik begrijp zelf niet, dát ik nog vooruitkom; ik denk, dat het de wind is, die ons voortdrijft. Het waait zóó, dat stilstaan lastiger is, dan loopen. Van Haarlem af, ben ik al uitgeput. Het spijt me dat ik het niet gezegd heb,’ voegde hij er nederig bij.

‘Ik ook, bij Halfweg begon ik al moe te worden, maar ik dacht, dat jij zoo flink was, en ik wou niet voor je onderdoen.’

‘Daar heb je tenminste een paar huisjes,’ merkte Hannie op, weer moed vattend. ‘Misschien knappen we wel op, als we uitgerust zijn.’

‘Ik heb minstens drie dagen noodig om uit te rusten,’ zei Hedda met een diepen zucht; ‘en ik begrijp niet,’ liet ze er wanhopig op volgen, ‘hoe ik weer zal kunnen opstaan, als ik eenmaal zit, veel minder hoe we nog thuis zullen komen.’

VII.

De laatste loodjes wegen het zwaarst.

In de kleine dorpsherberg was het heet. De hooge potkachel stond gloeiend. Tabaksrook kronkelde boven de roode hoofden van een paar stoere visschers, die met de kaarten in de hand om een tafeltje aan het raam zaten.

Bedremmeld waren Hedda en Hannie naar binnen gestapt.

De waard, die er uitzag als een groenteboer op zijn Zondagsch, had verbaasd opgekeken. Hij stond in zijn hemdsmouwen achter de toonbank en was juist bezig voor een dikken klant een glas schuimend bier in te schenken.

‘Wel, jongeheer, wat zal het wezen?’ vroeg hij.

Maar toen Hannie vroeg, of ze ook chocolade konden krijgen, stak hij zijn hoofd om een deur en riep: ‘Vrouw, kom ereis hier, daar zijn klanten voor jou.’

Verder nam hij geen notitie van ze. Hedda en Hannie waren gaan zitten, elk op een matten stoel. Hedda was te moe om om zich heen te zien, ze bleef maar staren op den vochtigen kring van een glas op het tafeltje vóór haar. Het scheen haar toe, dat die kring een oog was, dat haar aanzag, en waarvan ze de blikken niet kon afhouden. Kleiner en kleiner werd het oog, het kromp in tot het eindelijk één stip was, een glimmende, kleverige stip.... Kleiner en kleiner worden ook Hedda's oogen, en zeker zouden ze geheel dichtgevallen zijn, als niet opeens een schelle stem geroepen had: ‘Wel heb ik van mijn leven! Jullie zien ook niet op tegen een beetje wind. Zijn jelui eens naar de zee gaan kijken? Dat noem ik ware

liefhebbers! - Maar je hebt gelijk, zoo is de zee het mooist. Ik zeg altijd, als je 'm goed zien wil, dan moet je reis gaan kijken met storm. Dát is een mooi gezicht. Dan is het net of er witte mutsen opwaaien, zoo vliegt het schuim van de koppen. Maar een mensch komt daar zoo niet toe, daar moet je jong voor zijn. - En wat zullen de jongejuffrouw en de jongeheer nu eens gebruiken?’

‘Hebt u ook een kop chocolaad voor ons?’ vroeg Hannie.

‘Je treft het, hoor. Ik zal eens een lekker bakje klaarmaken.’

Het drukke spreken van de goedige herbergierster vermoeide Hedda, het scheen haar toe, dat de vrouw voortdurend schreeuwde, en ze was blij, dat het weer even stil werd.

Terwijl in de achterkamer de chocolade werd klaargemaakt, had Hannie van de groote ronde middeltafel de Oprechte Haarlemmer gehaald. Hij sloeg die open en begon er met een eigenwijs gezicht in te lezen. Maar het duurde niet lang, of de letters schemerden hem voor de oogen. Om zich een houding te geven, bleef hij met de krant in de hand zitten, maar hij tuurde er overheen,

naar den rooden steenen grond, waarover zoo netjes het witte zand gestrooid was.

‘Asjeblijft,’ klonk weer de stem van de dikke juffrouw en ze zette twee groote grove koppen neer, waarin een vettige grauwe vloeistof dreef, die chocolade moest voorstellen. Maar opeens veranderde haar toon: ‘Wat scheelt dat meisje?’ vroeg ze.

Hannie, die de hand al naar den kop had uitgestoken, keek schielijk op.

Daar zat Hedda in haar stoel, bleek, met blauwe kringen onder de gesloten oogen, de kin op de borst. Ze sliep.

Hannie werd onrustig. Hij wist niet anders te zeggen dan: ‘Ze slaapt.’

‘Ja, dat schijnt zoo,’ zei de vrouw droog, en toen: ‘t Zal de warmte zijn, die haar bevangt. Jullie komt zeker van Haarlem, hè?’

‘Van Amsterdam,’ zei Hannie, die met een bezorgd hart het dwaze van hun onderneming inzag.

‘Ja, maar van Haarlem ben je hier naar toe g e k u i e r d , hè?’

‘Van Amsterdam,’ zei Hannie, die zich heel ongelukkig voelde onder het verhoor. De boerin sloeg de roode handen ineen. ‘Is

het mogelijk!' riep ze uit. En toen ging ze haar man en den gasten het nieuwtje meedeelen.

Vol medelijden keek Hannie naar zijn nichtje, die er zoo afgemat uitzag. Een vreeselijke angst maakte zich van hem meester. Hoe kwamen ze nog thuis! Wat zouden hun ouders ongerust zijn!

Zoo moe als ze waren, konden ze eerst laat in den avond terug zijn. *Z o u d e n* ze zelfs wel in Amsterdam aankomen? - Als Hedda eens onderweg neerviel en, evenals nu, van uitputting insliep?

In zijn angst zag Hannie om zich heen, of die vreemde menschen die daar stonden te lachen, hem niet helpen konden.

De waard fluisterde zijn vrouw wat in het oor, en zij knikte of haar nu eerst iets duidelijk werd.

'Jelui bent zeker weggelopen van vader en moeder, hè?' vroeg ze, terwijl ze hem sluw aanzag, alsof ze zeggen wou: 'Je hoeft me geen verhaaltjes op de mouw te spelden, ik begrijp jelui.'

'Neen,' zei Hannie, terwijl hij een kleur kreeg.

'Kom, kom,' - de boerin lachte - 'dat zullen je ouders niet weten, dat jelui van Amsterdam naar Zandvoort wandelt. Maar,' ging ze voort, 'ga maar gauw weer naar ze toe. Stap om vier

uur maar in den trein, hier heb jelui toch niemendal.'

Met een verschrikt gezichtje keek Hedda opeens op. Ze had zichzelf wakker gehoest.

Ze scheen niet goed te weten, waar ze was, wezenloos zagen hare groote oogen rond, en het scheelde niet veel, of ze waren weer dichtgevallen.

'Drink je kopje eens leeg, Hedda,' zei Hannie vriendelijk. Hij was blij dat ze weer wakker was, hij hoopte maar, dat ze niet weer in slaap zou vallen.

'Moeten we al weg?' vroeg Hedda huiverend. Haar kleur was weergekeerd. Haar hand voelde nog wat zwaar, toen ze den chocoladekop naar den mond bracht.

Het hinderde haar, dat de dikke juffrouw haar zoo aanstaarde.

Zoo gauw ze kon, dronk ze haar kop leeg. 'Heb je al betaald?' vroeg ze, zoo opgewekt als haar mogelijk was; ze wou niet beklaagd worden door die juffrouw en niet aangeaapt ook.

'Zullen we opstappen?' vroeg Hannie, die zich ook goedhield, hoewel het hart hem in de schoenen was gezonken.

Hij haalde zijn portemonnaie voor den dag, en vroeg hoeveel hij schuldig was. Te voren had hij

zich allerlei schoone voorstellingen gemaakt van den wandeltocht. Het was zoo prettig, dat hij als heer voor Hedda te zorgen had, en dat h i j onder andere heel deftig betalen zon. Nu had hij meer het gevoel van een kleinen bedelaar, die een aalmoes vraagt, dan van een heer, die de vertering van zijn dame en zichzelf betaalt.

‘Wacht jelui niet op den trein?’ vroeg de juffrouw, terwijl ze langzaam het geld in het laatje streek. ‘Je kunt hier gerust blijven zitten, hoor. ‘t Is hier lekker warm. Gaat u nog maar wat stilzitten, jonge juffrouw, daar gaat geen trein vóór vier uur.’

‘We gaan niet met den trein,’ zei Hedda verwonderd.

Verstomd van verbazing gaapte de boerin haar aan.

Hedda werd vuurrood van verlegenheid.

‘Als we maar eerst in Haarlem zijn,’ zei Hannie, schijnbaar opgewekt, ‘dan gaan we met den trein terug.’

Met een onhandigen groet deed hij de deur open, Hedda vóór zich uit naar buiten duwend.

‘Kom gauw mee,’ zei hij, ‘t is net of we om reisgeld bedelen.’

De wind sloeg hen in het gezicht, zoodat ze bijna niet voort konden. Werktuiglijk hadden ze elkaar een hand gegeven, en zoo gauw ze maar konden, spoedden ze zich weg, bang dat de waard hen achterhalen zou.

Het duurde niet lang of Hedda vertraagde haar tred.

‘Ik kan zoo hard niet loopen,’ zei ze hijgend, ‘ik ben doodmoe.’

Hannie zag haar aan, ze was wit tot de lippen toe, en liep voort met bijna dichte oogen, als een slaapwandelaarster.

‘Wat moet er nog van ons terechtkomen!’ dacht hij, en hij moest telkens slikken, of er iets in de keel was, dat hem hinderde.

‘Heddie,’ zei hij eindelijk, ‘zou je het nog niet eens willen probeeren, om wat aan te stappen? Toe, doe je best, houd mijn hand stijf vast. Hier, trek mijn wanten aan, ik ben lekker warm. - Ik zal je trekken, Hedda, maar dan moet je ook meehelpen, hè?’

Hedda knikte en gewillig deed ze haar best.

De wind sneed hen vlak in het gezicht.

‘Het gaat sneeuwen,’ zei Hedda opeens, weer klaar wakker voor een oogenblik.

‘Ja, het sneeuwt,’ zei Hannie wanhopig. Hij kon bijna niet zien van de vlokken, die hem voor de oogen dwarrelden, 't was of ze met kracht tegen hen aangegooid werden.

‘Zijn dat sneeuwvlokken?’ vroeg Hedda. ‘Je zou zeggen, dat het kleine stukjes ijs zijn, ze prikken, ze doen pijn.’

Hannie vond het ook, hij had de pet diep in de oogen gedrukt en de linkerhand verborgen in den zak van zijn jekker; met de rechter trok hij Hedda voort.

Gebogen, de hoofden vooruit, tobden ze voort, zwoegden ze tegen den wind.

Ze spraken niet, ze keken niet om zich heen. Ze liepen met stijf op elkaar gedrukte lippen, de oogen halfdicht voor de sneeuw en het zand.

Dichter vielen de vlokken, scherper blies de wind. Hedda voelde de snerpende kou door haar wintermanteltje heen. 't Was of de wind alle kleeren wegblies, zóó drong hij door alles heen.

‘'t Is verschrikkelijk,’ zei ze zacht. Ze bleven even staan met hun rug naar den wind en keken voor zich uit.

De lucht was egaal grauwwit, als donkere stippen teekenden er zich de vlokken in het verschiet tegen af.

‘Hoe komen we nog thuis!’ vervolgde ze diep ongelukkig.

Ofschoon ze zich van hem afwendde, zag Hannie toch heel goed, dat twee tranen over haar bleeke gezichtje gleden.

Hij had zoo'n medelijden met haar, en zoo'n spijt! Had hij toch maar niet zoo tegen haar gesnoefd op de kolossale kracht van zijn beenen; natuurlijk had hij haar daardoor geprikkeld, en had ook zij toen hoog opgegeven van haar wandeltalent. En wat dom en onverantwoordelijk om bij het heengaan niet aan den terugtocht te denken!

‘Hedda,’ zei hij, schuld bewust, ‘het spijt me zoo, dat ik je heb meegetroond.’

Maar dat wou Hedda niet hooren. Ze wist veel te goed, hoe groot haar eigen aandeel in de schuld was. ‘Je hadt eens moeten weten,’ zei ze met een mat lachje, ‘hoe blij ik vanmorgen was, dat het weer mooi was. Ik was erg verlangend, je eens te toonen, hoe goed ik loopen kon.... Maar nu, ik kan niet meer, heusch, ik kan niet tegen den wind op.’

Een poosje trachtten ze achteruit te loopen, maar dat ging ook slecht.

Opeens begon Hedda te snikken: ‘Och, laat me maar staan, Han. Mijn borst doet pijn van de kou, het lopen kost me zooveel moeite; 't is me of ik iets heel zwaars op zij moet dringen, zoo sterk is de wind.’

Links van den weg was een heuvel. ‘We moesten hier even gaan zitten,’ zei Hannie, ‘het waait hier ten minste niet zoo.’

Ze kropen dicht bij elkaar, want de plek buiten den wind was maar klein.

‘Het doet me goed hier even te zitten,’ zei Hedda met iets dankbaars in haar stem, blij, dat ze tenminste niet hoefde te tobben om vooruit te komen en dat ze voor een oogenblik geen last had van den storm.

Hannie deed de rust ook weldadig aan, maar zijn hart was zwaar, als hij dacht aan huis.

Over het geheel voelden ze zich als twee kleine bedelkinderen, die op een beschut plekje even uitrusten van hun ellende.

Ze zaten daar ook echt armoedig, als neergegoid tegen het besneeuwde duin, ineengehurkt, dicht bij elkaar, te midden van de jagende vlokken.

‘Hoeveel geld heb jij nog?’ vroeg Hedda.

‘Zeven centen,’ zei Hannie.

‘Ik twaalf,’ klonk het met een zucht.

‘Als we het maar tot Haarlem konden brengen, dan....’

‘Wat dan?’ vroeg Hedda, moed vattend.

‘Dan ga ik naar tante Jetje,’ zei Hannie zacht.

Arme Hannie! Nu was Hedda het, die medelijden met hem had.

‘Tante Jetje zal ons wel geld willen leenen, denk ik.’

‘t Is wel naar voor je om te vragen?’ begon Hedda.

‘Och,’ zei Hannie, de schouders optrekkend, ‘het moet nu eenmaal. En ik ben heel blij, dát tante Jetje er tenminste nog is, anders zouden we niemand hebben om ons te helpen.’

Maar in zijn hart was hij diep vernederd. Tante Jetje, die anders de laatste zou zijn, bij wie hij zou willen aankloppen! Hij zou een flinke vermaning krijgen. Tante Jetje verstond de kunst, iemand onder handen te nemen. En nu had hij het zoo dubbel en dwars verdiend.

‘Zullen we nu maar weer opstappen?’ vroeg hij, om aan zijn gedachten een anderen loop te geven.

‘Ja, het zal wel moeten,’ zei Hedda.

‘Hoe harder we lopen, des te beter is het,’ en Hannie knoopte zijn jekker stijf dicht. Zijn stem klonk luchtig, hij wou zichzelf en Hedda moed inspreken.

Hedda richtte zich ook eens flink recht op. Lachend bond ze een zakdoek om haar hoofd, omdat dit zoo koud was geworden; den hoed droeg ze weer aan het elastiek aan haar arm, die was niet op te houden met den wind. Ze vond, dat ze erg flauw geweest was om te huilen als een klein kind en ze wou Hannie toch eens toonen, dat ze ook flink kon zijn.

‘Willen we eens hard gaan draven?’ stelde ze voor, terwijl haar oude lust om ferm te zijn weer bovenkwam. ‘We kunnen wel krijgertje doen, dan komen we gauwer voort.’

‘Best!’ zei Hannie, die niets liever wenschte, en met bezorgdheid gezien had, hoe kort ze nog maar van Zandvoort verwijderd waren.

‘Jij bent 'm, hoor!’ en weg liep Hedda, zoo snel als ze kon. Ferm trotseerde ze den wind, hem snijdend met gebogen hoofd, als een bok, die zich tot den stoot gereedmaakt.

‘Véél beter om zoo hard te lopen,’ dacht ze, ‘nu merk je tenminste, dat je voortkomt.’

Hadden we het maar van het begin af gedaan, dan waren we nu zeker al op de helft van den weg geweest! Alle fut gaat er uit, als je zoo kruipt over den weg.'

Opeens kreeg Hedda een vrij onzachten tik op den schouder.

'Nu ben jij 'm!' riep Hannie, die haar met moeite had ingehaald.

Hij wachtte niet, noch verloor tijd met praatjes. Het viel hem mee, dat Hedda weer zoo goed kon loopen, en het was het beste er maar van te profiteeren.

Hijgend liep Hedda hem achterna. Het speet haar, dat ze achter was gekomen; het is altijd makkelijker, als je iemand vóór bent, vóór te blijven, dan hem in te halen.

Toch deed ze haar best, ze raapte al haar kracht bijeen en trachtte zichzelf voort te zweepen. Ze voelde weer de moeheid over zich komen, maar ze streed er tegen. Als ze maar eerst in Haarlem waren, dan zou alles goed zijn. Maar daar moesten ze toch komen, en hoe eer hoe beter! Voort liep ze, de handen tegen zich aangedrukt om de steken in de zij niet te voelen. Maar het baatte haar niet, hoe langer hoe meer raakte ze achter.

Ze zag niet meer van Hannie, dan iets donkers in de verte.

Het ging niet, ze bleef eindelijk staan; haar hart klopte hevig, haar slapen bonsden, zelfs het tandvleesch voelde ze trillen van moeheid en overspanning. Ze huilde niet, ze voelde zich ziek en sleepte zich voort over den weg, de hand stijf tegen de zij aangedrukt.

Hannie zou haar wel missen en terugkomen.

Hannie kwam niet terug. Zelf doodmoe, was hij op zij van den weg gaan zitten, om geen stap meer te doen dan noodig was. Hedda moest hem immers eerst inhalen.

Maar toen hij haar zag aankomen, gebroken en ellendig, begon zijn lip te beven.

‘Hoe hebben we toch zóó dwaas kunnen zijn!’ dacht hij.

‘Kon ik je maar op mijn rug dragen!’ zei hij.

Hedda lachte witjes; hij kon immers zelf niet voort.

Daar kwam weer een felle rukwind, die hun onbarmhartig de ijzige vlokken in het gezicht smeed.

‘Als onze moeders ons hier eens zagen!’ zei Hedda, en in een nieuwe vlaag van smart, zich

totaal hulpeloos en ellendig en verlaten voelend, barstte ze in tranen uit.

VIII.

Bij tante Jetje.

De oude juffrouw Klarenberg vouwde onvergenoegd haar damasten servetje op en schoof het in den oudzilveren ring.

Ze schelde, en Rika kwam op een drafje, want de oude dame hield er niet van, een seconde te wachten.

‘Het is niet nodig, dat je zoo draaft,’ zei ze, ‘het huis dreunt.’

‘U wil me altijd gauw hebben,’ waagde Rika te zeggen, maar juffrouw Klarenberg gaf even weinig acht op haar woorden als op de schil van het mandarijntje, die op haar bord lag.

‘Je kunt afnemen,’ zei ze.

‘Heeft het de juffrouw gesmaakt?’ vroeg Rika, in het bewustzijn, dat ze zichzelf overtroffen had

met koken. Ze had graag haar juffrouw in een beter humeur, want het was Zondag en ze wou nog een uurtje vrij vragen, omdat ze een afspraak had met een vriendin.

‘Neen,’ klonk het kort.

Rika's gezicht betrok, daar ging haar avondje! ‘Wat mankeerde er dan aan?’ vroeg ze, schijnbaar zachtzinnig.

‘Wat er aan mankeerde? - Alles. De soep was te vet, je weet nu eenmaal, dat ik niet van vette soep houd; het lof was waterachtig, flauw, geen smaak was er aan te bekennen.’

‘Den vorigen keer vindt u het te bitter.’

‘Juist, den vorigen keer wás het te bitter, nu is het te flauw; en het taaie vleesch kan je ook meenemen, want ik verkies mijn tanden er niet op te bederven. - Maak wat voort.’

Toen de meid het tafellaken had afgenomen, en het kleurige kleed neergelegd, ging ze hoofdschuddend naar de keuken.

D i e juffrouw had nu werkelijk overál wat op te zeggen, - zulk kostelijk eten!

‘Rika.’

‘Ja, juffrouw.’

‘Doe de deur achter je dicht, slob niet zoo, zing

vooral niet en rammel niet met de vaten, als je ze wast, want ik ga even stilzitten.'

Rika trok een zuur gezicht. 'Zing niet!' Juffrouw Klarenberg zorgde wel, dat ze niet veel lust in zingen had.

Er werd gescheld.

'Rika.'

'Ja, juffrouw.'

'Ik ben voor niemand thuis.'

De meid deed open. Na een oogenblik klopte ze aan de deur.

'Juffrouw, daar is...'

'k Wil niet weten, wie er is, ik ben voor n i e m a n d thuis.'

'Maar juffrouw - ze vroegen niet of u thuis was, ze komen de trap op. Hier zijn ze...'

De oogen van de oude dame waren rond en groot, toen ze zich op de binnentredenden vestigden. En het duurde een oogenblik, eer ze in het bleeke, verwaaide jongetje den zoon van haar neef herkende.

'Ik ben...'

'Weggejaagd door je moeder, zeker,' zei de oude juffrouw. 'En wat is dat voor een meisje?'

‘Hedda van tante Margreet,’ stelde Hannie voor.

‘Ga maar eerst zitten,’ zei juffrouw Klarenberg, nadat ze Hedda oplettend had aangezien. ‘De wandeling schijnt jelui niet goed bekomen te zijn. ’t Is ook geen weer om te wandelen.’

Met een norsch gezicht schoof ze voor Hedda een lagen gemakkelijken armstoel bij.

Juist bijtijds, want de warmte en de geuren van soep en vleesch hadden Hedda flauw gemaakt. Ze zonk achterover in den stoel, met witte, bloedlooze lippen.

Verschrikt stond Hannie op.

‘Blijf zitten, Heintje, en vertel me eens alles,’ beval juffrouw Klarenberg. Ze ging bedaard naar de hooge linnenkast, kreeg er een zakdoek en een flacon uit en begon het bewusteloze meisje met eau-de-cologne te wasschen.

Met de oogen voortdurend op Hedda gericht, uit angst, dat ze sterven ging, vertelde Hannie alles eerlijk, zonder iets te verzwijgen.

Toen hij halfweg was, viel juffrouw Klarenberg hem opeens in de rede: ‘Dank je, zwijg er nu maar over, nu weet ik genoeg. Het is een prachtige geschiedenis, op en top de lotgevallen van Heintje Pochhans.’

Hedda had de oogen weer geopend en keek een beetje verlegen om zich heen.

‘Hier Helena,’ zei tante Jetje, nadat ze handig twee koppen chocolaad had klaargemaakt, ‘drink dat eens warm leeg.

‘Ik ben er anders niet voor, om ondeugende kinderen te verwennen,’ ging ze voort, terwijl ze ook Hannie een kop toeschoof, ‘je moet het maar beschouwen als een medicijn, een drankje. Het is jammer dat het zoo lekker smaakt, want ik geef het je niet om je te trakteeren.’

Tante Jetje noemde Hedda halsstarrig Helena, al zei Hannie ook, dat ze niet zoo heette; wat was Hedda nu voor een naam!

De oude juffrouw schelde en Rika kwam met het hoofd om de deur kijken.

‘Zorg dat er over een half uur wat te eten is. Breng twee bordjes soep, je kunt den bouillon gerust wat aanlengen, want, zooals ik straks al zei, ze is te vet. En zet het lof weer op, dat het goed warm wordt; de aardappeltjes, die er nog zijn, kun je opbakken, en het vleesch moet je zoo maar geven; voor wie honger hebben is zelfs het taaiste vleesch malsch.’

Toen Rika alle bevelen had opgevolgd, en Hannie

en Hedda elk een geurig bordje soep naar binnen lepelden, zei de oude dame: 'Hier zijn lakens en slopen, Rika; je kunt het logeerbed in orde maken, voor Heintje. Helena slaapt bij mij, en je moet niet zoo'n bedrukt gezicht zetten, alsof je niet uit mag, want je weet heel goed, dat ik je vanavond best missen kan.

'Als het bed opgemaakt is, kom je even bij me, want je moet een telegram wegbrengen.'

'Best juffrouw,' zei Rika, met een kleur van blijdschap.

Terwijl Hedda en Hannie zich aan het middagmaal te goed deden, dat hun beter smaakte, dan het de juffrouw gedaan had, stelde tante Jetje het volgende telegram op:

'Reevers, Kerkstraat Amsterdam.
Kinderen hier, Vermoeid. Blijven tot morgen.
Jetje.'

Zorgvuldig telde de oude dame de woorden nog eens na; juist tien, dat deed haar genoegen.

'Dadelijk wegbrengen,' zei ze, zoodra Rika terugkwam.

'Wel, ben je wat opgeknapt van het eten?'

vroeg juffrouw Klarenberg, toen de kinderen met een voldaan gezicht de vork neerlegden.

‘Nu heb ik je ouders getelegrafeerd, Heintje, dat jelui bij mij blijft vannacht; zij zullen het wel aan de ouders van Helena laten weten. - Maar je begrijpt wel, je bent hier niet te visite. Spelletjes gaan we niet met elkaar doen. Jelui moet je maar eens frisch wasschen en dan naar bed.’

Ze hadden weinig zin in spelletjes. Hannie lachte eens tersluiks tegen Helena.

Hij was zoo dankbaar voor de vriendelijkheid en gastvrijheid, die tante Jetje hun onder den schijn van norschheid bewees.

Toen hij uit de logeerkamer terugkwam, nadat hij zich lekker gewasschen en opgefrischt had, voelde hij behoefte zijn dankbaarheid te uiten. ‘Nacht tante,’ zei hij, haar hand drukkend, ‘het spijt me dat we u zooveel moeite geven; ik dank u wel voor al....’

‘Jongen, wat knijp je me! - En geen praatjes, hoor! Er valt niets te bedanken. En het spijt mij niets, dat alles zoo geloopt is. Ik ben er blij om. Want ik hoop, Heintje en Helena, dat dit nu een goede les voor jelui geweest is, en dat je in 't vervolg niet meer zoo snoeven zult.’ -

Zoo ineens hebben Hannie en Hedda het pochen niet verleerd, maar een les is het tochtje toch voor hen geweest, en als ze op het punt stonden hun krachten te overschatten, heeft de herinnering aan het gebeurde hen er dikwijls van teruggehouden.

Robbedoes I.

Robbedoes.

I.

Trijntje's beschermelingen.

Trijntje lag boven op den hooiberg, voorover, de ellebogen in het hooi, de stevige beenen, in grove zwarte kousen, over elkaar. Een eind weggeschoven, halfbegraven in het hooi, lag het geschiedenisboek. Met de handen tegen de oogen, de duimen in de ooren gedrukt om alle afleiding van buiten tegen te gaan, repeteerde ze de les, heelemaal uit het hoofd. Even rimpelde ze soms het hooge voorhoofd als een bij of een vlieg dicht langs haar zoemde, of wanneer een hooisprietje haar in den neus kittelde.

Ze kende de les, hoor! En meteen sprong ze op. Het boek keilde ze met vaardigheid het erf

op, de kippen stoven uit elkaar, één begon zelfs te vliegen van angst.

Nu moest ze zelf nog naar beneden. Voorloopig bleef ze zitten op den kant, de beenen bungelend langs den berg. Ze schudde het hoofd, en zette Karel den Vijfde met al zijn graafschappen, hertogdommen, gewesten en heerlijkheden vooreerst uit haar gedachten.

Ze keek eens naar omlaag; ja, daar stonden haar krijtwitte klompjes naast mekaar. Maar ze had nog geen zin er al in te stappen.

't Zou een warme dag worden. En ze zat zoo lekker koel in de schaduw van de bekapping.

'Hollá!' riep ze opeens, de beide door de zon verbrande, dikke handjes aan den mond zettend, 'hol-lá, A-rie!'

Maar buurmans Arie hoorde haar niet, hij liep doodbedaard voort met zijn pakje.

Wat zou hij toch in vredesnaam in dien rooden zakdoek hebben, waarnaar hij met zooveel aandacht keek, en waar ging hij er mee naar toe?

Trijntje moest het weten. Ze nam den tijd niet om zich van de ladder te bedienen, die aan den anderen kant van den hooiberg stond, ze liet zich afglijden bij de deel, waar toch al een groote

plok uit het hooi was, kwam vrij onzacht op haar kousen terecht, stapte haastig in de klompjes, en was nog gelijk met Arie op den weg.

‘Morgen, Trijntje,’ zei Arie.

Trijntje knikte terug. ‘Wat is daar in?’ vroeg ze, met een blik op den bewegenden rooden zakdoek.

‘Katjes.’

‘Katjes? O, laat eens zien,’ en Trijntje had den doek al opengemaakt. Met levendige belangstelling keek ze naar het gewriemel: vier kopjes met knippende blinde oogjes, een smartelijk getrek van roode bekjes, een hulpzoekend strekken van kleine pootjes.

‘Wat een lekkere snoetjes!’ Het meisje streelde met de hand, die vrij groot en bruin en eeltig was, over een pikzwart katekopje, maar ze deed het voorzichtig, met teerheid.

‘Zijn dat kleintjes van Mies?’ vroeg ze opgewekt.

‘Ja,’ zei Arie, ‘Mies is in de schuur, ik heb de deur dicht gedaan; ze zou me zeker aanvliegen, als ze zag, dat ik haar jongen verdronk.’

‘Verdronk? Je gaat ze toch niet v e r d r i n k e n !’ klonk het verschrikt. Trijntje was donker-

rood geworden; als een rijpe framboos was de kleur van haar wangen.

‘Zeker, natuurlijk!’ zei Arie, en met jongensachtige onverschilligheid voegde hij er bij: ‘We krijgen te veel van dat goed; wat moet je met zoo'n nest katten beginnen!’

‘Geef mij ze dan,’ zei Trijntje driftig, ‘ik zal wel voor ze zorgen.’

‘Jullie Simon heeft verleden jaar zelf vijf katjes in het Gein gegooid!’

‘O n z e Simon?’ vroeg Trijntje ongeloovig. ‘Dan weet ik zeker dat vader het hem niet heeft gezegd.’

Ze probeerde de katjes één voor één over te nemen, maar de diertjes hadden de scherpe nageltjes in den rooden doek gehaakt en zetten hooge ruggetjes en streefden tegen, voor zoover ze dat konden.

‘Neem mijn zakdoek er maar zoolang bij,’ zei Arie goedig, ‘dien krijg ik later wel terug.’

Met zakdoek en al nam Trijntje den schat nu over, ze zei een paar vriendelijke woordjes tot de krielende wezentjes, wier warmte ze door doek en schortje heen voelen kon. Toen ging ze zitten aan den kant van het water op het houten vlot in het zonnetje.

Arie stond een eindje verder bij het riet en liet zijn klomp vol water lopen.

‘Jan, de knecht, zei, dat ik ze in een zak moest binden met een paar zware stenen er in en ze zoo in het Gein gooien,’ begon Arie.

Trijntje trok haar schortje wat verder over haar bedreigde lievelingen - die het intusschen erg benauwd kregen; ze rilde even, maar zei toen: ‘Dat zou in elk geval verstandiger geweest zijn, de beestjes waren dan meteen dood geweest.’

‘Gaan we nog hengelen?’ vroeg Arie opeens zonder overgang; het gesprek begon hem te vervelen, vooral omdat hij wel inzag, dat Trijntje gelijk had, en dat de manier, waarop h i j ze had willen verdrinken, wreeder was, dan die Jan hem had voorgesteld.

‘O ja,’ en Trijntje sprong op, ‘hebben we nog tijd?’

‘Volle drie kwartier, als je tenminste ook ontbeten hebt; dan kunnen we nog op ons gemak naar school gaan. - Ik ga de hengels halen.’

‘Ik het deeg,’ zei Trijntje. Ze liep naar haar huis terug.

‘Moeder!’ riep ze door het raam, ‘hebt u ook een sneetje weitebrood voor me, Arie en ik gaan nog wat visschen.’

Ze had maar even te wachten, toen stak juffrouw Dammers het hoofd met de kanten boerinnenkap door het geopende venster.

‘Heel voorzichtig zijn, en op je tijd passen!’ klonk het ernstig, ‘en niet in het bootje van boer Thijsen gaan spelen, hoor!’

‘Neen, Moe!’ beloofde Trijntje, maar het speet haar wel, dat die bepaling gemaakt werd, want het was zoo prettig, in het vastgelegde bootje te zitten visschen; boer Thijsen zei er nooit wat van, en je kon veel verder met den hengel reiken, je kon je dobber midden in het Gein leggen.

Maar Trijntje treurde er niet lang over; ze had haar schortje van achteren vastgebonden, at de korstjes onder het loopen op en kneedde het weitebrood tot een deegballetje. Af en toe liet ze een paar kruimeltjes in haar boezelaar vallen.

‘Katten zijn geen goudvisschen,’ zei Arie, ‘ze laten die kruimels toch liggen, je zult het zien.’

‘Ik zal ze eventjes bij hun moeder brengen,’ en Trijntje liep het erf op; maar buurmans schuur stond open en de oude kat was niet te zien.

‘Kom je?’ riep Arie, die met de handen in de zakken, en onder iederen arm een hengel, op den weg was blijven staan.

‘Mies, Mies!’ riep het meisje, en ze zocht ook in het turfhok en achter den hooiberg en aan den slootkant naast het kippenhok, waar Mies zoo dikwijls in het zonnetje lag te loeren naar de musschen in den pereboom, maar tevergeefs.

‘Kom je nu, anders kunnen we wel meteen naar school gaan,’ riep Arie, die ongeduldig was geworden en met de hengels stond te klappen of het zweepen waren.

‘Je hebt al beet!’ zei Trijntje lachend.

Het haakje van Arie's snoer was in den tak van een meidoorn vastgeraakt.

Hij trachtte het er behoedzaam weer uit los te maken, Trijntje kwam er bij en hielp hem een handje.

‘Zachtjes aan!’ waarschuwde Arie; maar het was niets voor Trijntje om met geduld en beleid aan het werk te gaan.

Eén flinke ruk, en - los was de hengel; maar het haakje zat nog in den tak gepriemd, en was nu onbereikbaar dan ooit.

Trijntje schrok er van; ze keek verlegen naar Arie op; het was zoo heelemaal háár schuld.

Gelukkig nam Arie het ongeval koeltjes op.

‘Ga nu maar mee,’ zei hij, den langen wilge-

stok verachtelijk over de haag werpend, 'we hebben nog een hengel.'

Trijntje volgde hem zonder iets te zeggen. Ze tuurde nog even onder de haag en links en rechts op den weg of ze de oude kat ook zag, maar Mies was er niet, en ze wou de jongen niet aan hun lot overlaten. Ze plukte nog wat kruimels uit het deeg en strooide ze in haar schort, in de hoop, dat de katjes ze zouden opeten als ze honger kregen.

Ze gingen toch niet ver van huis, en misschien kwam Mies hen wel achterop.

II.

In den molenvliet.

Ze waren Toon van den molenaar tegengekomen.

'Jongens,' had hij gezegd - en Trijntje had er om gelachen, want ze vond het wel aardig om voor een jongen te worden meegerekend - 'gaan jelui met mij mee, in den molenvliet

zwemmen hoopen baarzen; ga het eerste trapje maar op, ik kom dadelijk bij jelui, ik moet mijn hengel nog klaarmaken.'

Arie en Trijntje stapten het molenaarshuisje binnen. Ze gingen de kleine huiskamer voorbij, waar de meid bezig was het ontbijt weg te ruimen, en het trapje op naar buiten. Daar was een heerlijk plaatsje om te visschen. Je stondt op een paar planken. Onder je was de molenvliet met 'hoopen baarzen', je moest alleen een klein beetje oppassen, en geen dwaze grappen maken, want er was geen hekje of leuning en je zou naar beneden kunnen vallen.

'Heb je niet twee hengels?' riep Trijntje, maar Toon schudde het hoofd.

'Heb je al beet?' vroeg hij, ziende dat Arie zijn dobber al had uitgegooid.

Arie bewaarde een ernstig stilzwijgen. Hij wachtte nog even met antwoorden, want hij zou graag ja zeggen, en elk oogenblik kon zoo'n baars natuurlijk toehappen.

Maar hij eindigde toch met op een hoopvolle wijze neen te schudden; neen, nóg niet, maar ieder oogenblik verwachtte hij toch zijn dobbertje te zien onderduiken.

Toon sloeg ook zijn hengel uit. Hij keek een anderen kant uit, in de vaste overtuiging, dat zijn onverschilligheid de visschen juist prikkelen zou. Hij had ander aas, hij vischte met stukjes aardappel.

Trijntje zat tusschen beiden in, met de katjes nog in haar schort.

Ze bekeek ze met een liefdevollen blik, zonder dat het haar inviel, dat de kleine dieren niets liever verlangden dan weer in moeders nest te liggen op den groven grauwen zak. Overigens verdeelde Trijntje haar aandacht tusschen Toon en Arie. Ze was op Arie's hand en hoopte hartelijk, dat h i j het eerst wat vangen zou; ze begreep maar niet, dat Arie niet ook aardappel aan zijn haak deed.

‘Waarom probeer je het niet eens met een stukje aardappel?’ vroeg ze, toen Arie den hengel van de rechter- in de linkerhand overnam, nadat hij er zich eens van overtuigd had, dat het deegballetje nog niet opgegeten was.

Arie wenkte alleen, dat ze stil moest zijn. Want er was een fijn gerimpel over het water heengegaan, ter plaatse van zijn rood luchtlicht dobbertje.

Trijntje begreep het terstond. Ze hield den adem

in, haar handen, die bezig waren nieuwe stukjes aas te kneden van weidedeeg, verroerden zich niet meer. Onbeweeglijk bleef ze zitten in dezelfde houding, als versteend. Haar oogen tuurden scherp op het blauwe water, waarin de heldere, zonnige hemel zich rustig spiegelde. Ze trachtte niet anders te zien dan het roode, tolvormige duikertje, de fijne bevingen van het water rimpelden langzaam weg, ten slotte trilde het dobbertje heelemaal niet meer, maakte het alleen met lusteloze traagheid de lichte kabbelingen van het water mee.

‘Ik heb beetgehad,’ waagde Arie eindelijk te zeggen.

Toon trok even ongeloovig de wenkbrauwen op. Trijntje knikte geheimzinnig, ze had den wijsvinger op de lippen gelegd, om tot stilte te vermanen, er zat een bobbeltje weitebrood op het bovenste lid, als een wratje. Toon zag het opeens en lachte er hartelijk om.

‘Lach toch niet,’ zei Trijntje, ‘als ze leven hooren, gaan de visschen weg.’

‘Och, welneen! Allemaal bakerpraatjes!’ zei Toon, eens even den hengel ophalend om het aas na te zien.

‘O, zie je dat? Zag je dat?’ riep Trijntje, die plotseling opgesprongen was en in de handen klapte.

‘Wat?’ vroeg Toon, die het bloote haakje met spijt beschouwde.

‘Een visch! Toen je ophaalde, viel het stukje aardappel van den haak en, hap! daar kwam een baars en zwom er mee heen. Ik zág hem wegzwemmen, hij wipte met zijn staartje en dook onder.’

‘Als je denkt, dat geraas de visschen verjaagt, mocht je zelf wel wat stiller zijn,’ waarschuwde Arie, die in zijn hart hoopte, dat de baars, als het brokje aardappel op was, in zijn weidedeeg zou bijten. Want wie eet, krijgt dikwijls hoe langer hoe meer trek en het zou geen wonder zijn, als de baars, zoodra hij het aardappeltje genuttigd had, naar iets anders uitzag.

‘Praat toch zulken onzin niet,’ zei Toon, een beetje ontstemd, omdat de visch wel het aas had opgegeten, maar niet den haak er bij had ingeslikt. ‘Als visschen voor geraas op de vlucht gingen, zouden ze hier bij den molen nooit komen, want hier is altijd leven, - en ze zijn er toch, hoor, dat verzeker ik je!’

Toon had nauwelijks zijn schoone rede geëindigd, toen Arie opeens tot blijden schrik van zichzelf en Trijntje, het liefste zilverkleurige voorntje ophaalde, dat ooit aan eenig haakje naar water en vrijheid had gesnakt.

‘O, wat heerlijk, Arie, wat heerlijk!’ jubelde Trijntje.

Arie had er een kleur van gekregen. Hengelen was voor hem en Trijntje eerst een vermaak van den allerlaatsten tijd, en vangen een geluk, dat geen van beiden nog ooit was te beurt gevallen.

Langzaam trok Arie den hengel naar zich toe, het blanke vischje stak aardig af tegen het diepe hemelblauw; het wrong zich angstig en trachtte tevergeefs zich los te maken van den haak.

Trijntje noch Arie dacht er aan, dat de kleine visch, die zoo vroolijk scheen te spartelen, pijn leed. Ze waren verrukt over de eerste vangst.

Maar Toon lachte een beetje smadelijk. ‘Gooi het voorntje weer weg,’ zei hij, ‘het is veel te klein om gebakken te worden, het is katvisch.’

Trijntje was naar binnen gegaan, ze moest noodzakelijk iets hebben om de vangst in te bergen, en de molenaarsvrouw had haar een oud eiernetje gegeven.

Ze kwam nog juist bijtijds terug om Toons woorden op te vangen.

‘Dát zou wel zonde zijn,’ zei ze uit den grond van haar hart. ‘Dat zou werkelijk bespottelijk zijn. Zoo'n lief, mooi vischje!’

Arie liet het ‘lieve, mooie vischje’ zorgvuldig uit de warme hand, waarin hij het zoolang bewaard had, in het net glijden, bang, dat het mogelijk nog zou wegspringen.

Maar het spartelde al onder in het net, het blanke, levendige diertje; het trachtte tusschen de mazen door te schieten, Trijntje was zelfs een oogenblik bang, dat het hem lukken zou.

‘We moesten wat water hebben om hem in te bewaren,’ zei ze.

‘Visschers doen gras in hun net om de visch frisch te houden,’ zei Arie eigenwijs.

‘Straks, als we er nog een paar bij hebben,’ ried Toon; ‘als het bij dat eene katvischje blijft, is het de moeite niet waard.’

‘Nu wil jij zeker wel eens, hè?’ vroeg Arie, hoewel hij dolgraag opnieuw zijn geluk zou hebben beproefd.

‘Ja, ja, alsjeblieft,’ en Trijntje nam den hen-

gel; ze voelde iets als berouw, toen ze bedacht, dat Arie nu moest toezien.

‘Was ik maar wat voorzichtiger geweest, hè? dan zat nu het haakje van mijn hengel niet in den boom.’

‘Gedane zaken nemen geen keer,’ zei Arie gelijkmoedig; ‘zal ik je helpen?’

‘Neen.’ Arie mocht haar niet helpen, een aardappel wou ze ook niet hebben, want het voortje was met deeg verschalkt.

Ze deed het weitebroodbolletje aan den haak, zóó dat het weerhaakje niet te zien kwam, anders mochten de visschen eens worden afgeschrikt.

Ze legde in, haar hand beefde.

‘Ik zou zelf wel naar de visschen toe willen, om ze te halen,’ zei ze zenuwachtig.

Terwijl ze in spanning op haar eigen hengel lette, haalde Toon handig op.

‘Een baars!’ klonk het op een toon van kalme meerderheid, alsof hij zeggen wou: ‘Als ik wat vang, zijn het enkel baarzen, groote!’

‘O, wat heerlijk, heerlijk!’ - Trijntje sprong bijna op - ‘het wémelt hier van visch, wat een heerlijke plek!’

Opeens werd ze pioenrood, onder ging haar dobber, zonder twijfel, - heelemaal onder.

‘Zie je het wel?’ fluisterde ze met heesche stem. Ze had nog juist tegenwoordigheid van geest genoeg om niet in overijling op te halen, waardoor de visch, terwijl hij nog aan het sabbelen was, het aas zou zien verdwijnen; hij moest tijd hebben flink door te bijten. Maar nu h ad hij flink doorgebeten. Kijk maar, kijk maar,  nder ging de dobber, n og dieper onder; het snoer stond strak.

Arie stond met open mond te kijken, zelfs Toon had zijn houding van meerderheid afgelegd.

‘Een snoek,’ riep hij, ‘wat ik je brom!’

Trijntje hoorde niet zijn gebrom van wijsheid; met een heftig hoofdschudden wees ze Arie's hulp van de hand.

En ze haalde op, voorzichtig, - angstig, dat het koord breken zou.

‘Als 't maar geen kroos of wier is,’ zei Arie, ‘verleden had ik het ook in het Gein, ik haalde op en mijn haak zat in den stengel van een dotterbloem....’

Het was geen wier of kroos of waterplant, het was een mooie zeelt.

Het was een plechtig schouwspel. Trijntje zelf werd er stil van, één oogenblik maar, want toen ontspande zich haar gezichtje, strak van ingehouden opwinding.

‘Hoe vindt je het, hoe vindt jelui het? Leg dadelijk wéér in Arie, nu is het jouw beurt. Pas op, dat ze niet wegzwemmen onderhand!’

De zeelt lag in het eiernet bij het stekelbaarsje en het voorntje, als een dikke grootvader tusschen zijn kleinkinderen in.

Toon had een emmertje water gehaald en een plukje gras, - dit laatste alleen ter versiering, omdat de zilveren schubben zoo aardig uitkwamen tegen het groen. Het net had hij in den emmer gehangen.

‘Zet hem hier neer, Toon, hier!’ riep Trijntje en ze nam den emmer bij het hengsel en schudde hem heen en weer om het water in beweging te houden, wat zoo goed voor de visschen was.

Ze stond met den rug naar het water, Arie had haar al een paar maal op zij geduwd, omdat ze zoo op het kantje stond.

Ze hoopte maar, dat Arie ook gelukkig zou zijn, en dat hij gauw wat vangen mocht, het zou zoo heerlijk zijn, als zij ook nog eens een beurt kon krijgen!

Opeens haalde Toon op, stroopte het stukje aardappel van den haak en begon het snoer om den wilgestok heen te winden.

‘We moeten ophouden,’ zei hij doodkalm, ‘het is tijd om naar school te gaan.’

‘Wat zeg...’ begon Trijntje, maar de zin werd niet voleindigd, want een rauwe gil sneed door de lucht.

‘Goeie hemel!’ riep Arie.

Toon werd doodsbleek, als verlamd van schrik bleef hij een oogenblik met wijd open oogen staren, zonder een hand uit te steken....

Trijntje was in het water gevallen.

III.

Toch verdronken.

Als versuft stond Arie. In gedachte zag hij weer dat schouwspel, een gefladder van rokken, opgeheven handen, die hulp vroegen, een doodsbleek gezichtje en de bruine, wanhopig angstige

oogen. Eén oogenblik slechts had haar val geduurd, toen was ze in het water geplonst, de rokjes waren opgebald en hadden haar nog even tegengehouden, toen was ze dieper gezonken, en het laatste, dat van Trijntje zichtbaar was, was de vlecht geweest, waarvan het vlossen einde met het zwarte lint boven water had gedreven.

Eerst toen het water zich boven Trijntje's hoofd gesloten had, herkreeg Arie zijn bezinning en luid om hulp roepend, snelde hij den molen in.

Toon was op den buik gaan liggen, hij hield den hengel omgekeerd in de hand, het dikke einde van den wilgestok naar beneden, dat moest Trijntje grijpen, als ze boven kwam. Als ze boven water kwam, - het scheen wel, dat ze voorgoed in de diepte verdwenen was.

Gelukkig, daar dook ze weer op; wit als linnen zag ze, tot de lippen toe, de oogen knipten verwezen, een golf water gudste haar uit den mond.

‘Trijntje, pak aan!’ schreeuwde Toon, bang dat ze weer zinken zou. De benauwdheid scheen haar het kijken te beletten, de armen tastten nog werktuiglijk rond en zochten wat te grijpen.

‘Trijntje, Trijntje!’ riep Toon weer. Hij lag zoo ver mogelijk over den kant en reikte met

den hengel tot bij de plek waar 't meisje weer daalde; hij zag nog haar wit boezelaar in het doorschijnende water. Dat er ook niemand kwam om te helpen!

Daar waren ze opeens allemaal beneden aan den kant van den vliet. Daar was zijn vader met een stok en een touw, daar was de knecht met zijn bestoven pak. Wat ging die doen, ook te water?

In een ommezien was alles gebeurd, had Jacob zich een weg door het water gebaad, had hij Trijntje bij de rokken gegrepen, en haar aan den kant gesleurd.

En daar lag ze op den grond, ondersteund door den arm van de dikke molenaarsvrouw, die zich huilende over haar heenboog. Gelukkig gaf het meisje dadelijk teeken van leven. Toen ze eens flink geproest had, stond ze op, witjes nog, maar lachend.

‘Dank je wel, hoor Jacob,’ zei ze, haar natten arm uitstekend om den knecht een hand te geven. Bij die beweging viel een franje van droppels uit haar mouw.

‘Ga je gauw verkleeden,’ en de dikke juffrouw troonde haar mee; ‘kind, wat een zegen dat je

gered bent! Je vader en je moeder zouden diep ongelukkig geweest zijn!’

Trijntje voelde tranen in haar oogen opkomen; welke gevolgen kon haar onvoorzichtigheid niet gehad hebben! Wat was ze ook dom en onbezonnen geweest om maar achteruit te loopen op die smalle plank!

Als een ellendige, natte poedel was ze bibberend achter Toons moeder aan naar binnen geloopt.

Toon en Arie waren, gerustgesteld door den goeden afloop, naar school gegaan.

De juffrouw deed de deur dicht, zoodra ze met Trijntje in de opkamer was.

‘Kleed je nu uit, kind,’ zei ze, ‘dan zal ik eens in de linnenkast gaan zien naar kleeven, het zal je allemaal wel wat groot en wijd zijn, je moet maar zoo nauw niet kijken.’

Ze stond tusschen de deuren van de breede, wijd open linnenkast in, de nette stapeltjes deden haar hart goed en de frissche geur van het heldere linnen bracht haar in een opgewekte stemming, zoodat ze den uitgestanen schrik vergat en vroolijk een grooten, warmen wollen borstrok te voorschijn haalde. Ze was eerst ook wel een beetje boos geweest, want met die wilde Trijntje

van juffrouw Dammers was er altijd wat. Het was nog zoo lang niet geleden, dat Toon en Trijntje samen gevochten hadden om een roodbonte kapel, die over de weide vloog en die ze alle twee wilden pakken. Het slot was geweest, dat ze beiden in de groote doornhaag gevallen waren en hun beste kleeren - 't was op een Zondag - bedorven hadden. Twee dagen later waren ze tot over de knieën in een poel gezakt terwijl ze bouquetten van rietpluimen maakten.

En nu dát weer! Altijd was Trijntje de aanvoerster! Maar de goedige molenaarsvrouw vergat haar grieven heelemaal door het medelijden. Ze haalde den warmen borstrok uit en lachend keerde ze zich om. Wat een vertooning zou het zijn, die kleine Trijn in dien wijden borstrok!

Maar wat voerde dat kind toch uit, dat ze zich nog niet ontkleed had, dat ze daar nog stond met jurk en al aan, en wat scheelde haar, dat ze zoo bleek zag, veel witter dan straks, toen ze alweer een beetje was bijgekomen door haar eigen grappen, en zich op de werf geschud had als een uit het water opgehaalde hond, zoodat de jongens waren weggelopen om niet bespat te worden? Waar tuurde ze toch zoo naar?

Het kind zou doodziek worden als ze zoo teutte!

‘Wat is er, Trijntje, kun je je jurk niet loskrijgen? Kan ik je met iets helpen?’

‘O, juffrouw, juffrouw!’ zei Trijntje, terwijl heete tranen haar langs de koude, strakke wangetjes stroomden, ‘kijkt u eens.’

Ze hield in de handen haar drijfmat wit schortje, het was in het midden uitgezakt, het scheen iets zwaars te dragen, dat donker door het natte linnen heenschemerde.

De dikke juffrouw kwam langzaam nader; 't zou weer wat wezen!

Maar ze schrok toch, toen ze vier doode kleine katjes zag, sliknatte klompjes, de nesthaartjes geplakt, zoodat de huid op sommige plaatsen bloot kwam, de bekjes verwrongen als in een stuiptrekking, de nageltjes in wanhoop gekromd, vastgehaakt in doek en schortje.

‘Och, juffrouw, nu zijn ze toch dood, en ik h ad ze willen verzorgen; ik wou niet dat Arie ze verdronk, en nu heb ik ze zelf doodgemaakt.’

‘Kom, kom, k om!’ troostte de molenaarsvrouw gemoedelijk. Ze bracht de katjes uit Trijntje's oogen en kleeedde het meisje uit, dat zich gewillig liet helpen als een klein bedroefd kind.

‘Ga nu maar eens rustig in mijn bed liggen, en doe een lekker slaapje, dan zal ik in dien tijd je moeder eens gaan opzoeken, en haar vertellen, hoe goed en gelukkig alles is afgelopen.’

Trijntje dacht heelemaal niet aan de potsierlijke kleeren, die ze aanhad, ze vond niets belachelijks in het veel te wijde paarse jak, waarvan de mouwen een groot eind waren omgeslagen, ze liep verdrietig achter de juffrouw aan naar de ruime huiskamer.

Voor de hooge, geel geverfde bedstee stond een houten bankje, daar stapte Trijntje op, om in het bed te klimmen.

‘Lig je zoo goed, meid?’ vroeg de juffrouw hartelijk.

‘Ja, juffrouw, dank u wel,’ en Trijntje keerde haar gezichtje naar den grijzen muur; van binnen was al het houtwerk, tot de beddeplank toe, grijs geschilderd.

Met een licht geknars van de stalen ringetjes over de roe, schoof de juffrouw de groene saaien gordijnen naar elkaar toe.

Trijntje was er blij om, dat het helle zonlicht getemperd werd; het was nu duister in de stille bedstee en niemand kon meer zien of hooren, dat ze schreide om de arme verdronken katjes.

IV. Moederzorg.

Juffrouw Dammers zat dommelend achter de neergelaten gordijnen in het zonnetje.

Ze hadden gegeten, haar man deed zijn middagslaapje; Trijntje was er natuurlijk op uit, 't was Woensdagmiddag.

't Was stil in huis, de vliegen gonsden zacht, soms kriebelde haar een op het voorhoofd. Prettig stil was het, zóó stil, dat je juist rustig allerlei kleine geluiden kon waarnemen.

Een dor blad, ritselend over de kiezelsteenen in den tuin, even den zang van een krekelkje, het rijden van een kar in de verte. Gelijkmatic tikte de klok. Bij tusschenpoozen riep de grijze duif in haar kooi op het hoekbuffet: 'Koekeroe, koekeroe!'

De geur van violieren en anjers drong met elk zacht windvlaagje de kamer binnen, dan trilden de balletjes van het gordijn en bijna onmerkbaar bolde het gele Vlaamsche linnen.

Een tevreden lach gleed over juffrouw Dammers' moederlijk gezicht, terwijl ze vlijtig voortnaaide aan een roode jurk voor Trijntje, en af en toe met voldoening het werk van zich afhield om het te bekijken. Ze had ook iets heel prettigs gehoord; ze had Trijntje's onderwijzer gesproken, en die had verteld, dat Trijntje zoo flink leerde, dat ze zoo ijverig was en voor elk vak zoo goed haar best deed, en dat ze allen anderen vooruit was.

Natuurlijk, de onderwijzer had ook geklaagd over Trijntje's wildheid. Het gebeurde meer dan eens, dat Trijntje haar werk totaal bedierf door slordigheid of dat ze straf kreeg voor haar onstuimigheid.

't Kind wás wild en juffrouw Dammers wist het beter dan iemand anders. Er was al eens sprake van geweest, om Trijntje voor een jaar in Amsterdam op school te doen. Ze kon dan bij tante Marie inwonen, de omgang met de drie nichtjes zou Trijntje goeddoen; ze was het niet gewend, met meisjes te verkeerren, vriendinnetjes had ze niet. Haar kameraden waren Arie en Toon.

Juffrouw Dammers zuchtte, 't zou wel hard zijn, Trijntje voor een jaar te moeten missen.

't Was misschien ook niet nodig; als het kind wat ouder werd, zou ze vanzelf wel bedaarder worden en betere manieren krijgen.

Opeens klonken haastige stappen op het kiezelpad, werden de steentjes door de vaart ver weggeschopt over het grasperk en de bloemen. Daar zou Trijntje zijn!

Plotseling woei het neergelaten gordijn naar binnen en stoof een strooien hoed de kamer in, die op den vloer liggen bleef als een gele schijf.

Juffrouw Dammers schrikte en haalde het gordijn op.

'Trijntje, kom eens hier!' riep ze.

Trijntje kwam terug, ze was alweer op het erf. Op den looper van kleine steentjes, die door den tuin naar de huisdeur leidde, bleef ze staan.

'Neen, kom eens binnen,' zei haar moeder, 'ik wou je even spreken.'

Het meisje liep nu het voorhuis in, struikelde over de klompen, die aan den ingang stonden, snelde de gang door en schopte de zwarte zware muilen die op de mat voor de kamerdeur de wacht hielden, een heel eind op zij.

'Lieve kind,' zei de juffrouw terwijl ze de beide handen van verbazing en ontsteltenis ineen-

sloeg, 'wat voer jelui in 's hemelsnaam uit, dat je je zoo toemaakt?'

'Toemaakt?' vroeg Trijntje, verwonderd in den spiegel ziende.

'Ik ben enkel warm,' zei ze met een onnoozel gezicht en tegelijk wischte ze zich op jongensmanier met haar mouw het zweet van het voorhoofd.

'Enkel warm! Je wangen gloeien! Je ziet er uit of je gebraden bent! Het haar zit geplakt in je nek en - neen, maar dat is verschrikkelijk, weer een winkelhaak in je jurk!'

'Wáár, Moe?' vroeg Trijntje, uit haar gebukte houding opstaand, want ze was juist bezig haar kousen wat op te trekken, die haar over de stoffige schoentjes waren gezakt.

'Hier, van achteren, door zoom en al heen. - Wat ben jelui toch aan het doen?'

'O, Moe, we hebben zoo'n prettig spel,' zei Trijntje terwijl haar glimmend gezicht nog rooder werd van opgewondenheid. 'Zoo'n héérlijk spel. We jagen de rotten na, zúlke dikke rotten zijn er in de schuur en in het varkenshok. Arie heeft ze het eerst gezien. Maar je kunt ze haast niet zien, want ze zijn zoo grijs en ze verstoppen

zich onder het vuile stroo. Ik ga op mijn buik op den grond liggen en dan prik ik met een dunnen stok tusschen de reet van het hok door. En Arie en Toon probeeren ze te vangen. Ik heb er ook een gezien, hij spróng het hok uit, glipte door een kier van de deur, en rrrt! zoo schoot hij over mijn pols heen. O, Moe, u moet eens meegaan,' eindigde Trijntje, 'u kunt het hooren ritselen onder het stroo!'

Juffrouw Dammers had weinig zin. 'Maar Trijntje, is dat nu een spel voor een meisje!' zei ze hoofdschuddend. 'Zoo moet je goed wel bederven. Kom liever wat bij me zitten, en ga wat lezen, of geef het katoen en de naalden eens aan, want het wordt hoog tijd, dat je breien leert.'

'Hè, Moes!' en Trijntje week een paar stappen achteruit, zoodat ze vrij onzacht tegen het hoekbuffet aankwam en de kopjes deed rinkelen, 'hoe kan ik nu? Ik moet de jongens wel helpen. Ik jaag de rotten op. Ze wachten op me. Ik kwam alleen even hier om mijn hoed weg te bergen.'

'Het is toch beter, dat het er maar van komt,' dacht juffrouw Dammers toen Trijntje den hoed

bij het lint had opgeraapt en de kamer was uitgegaan, ‘het kind groeit op als een wilde. Vader geeft er te weinig om, en ik ben te zwak om haar met strengheid te behandelen. Hier in Geindorp zal ze nooit manieren leeren!’

Het naaien ging al minder en minder vlug, en een traan viel op het donkerroode katoen; het zou zoo hard voor haar zijn, haar Robbedoes te moeten missen!

V.

In Amsterdam.

Was dat nu Robbedoes, dat baloorige, hangerige kind?

‘Neen, ik had me haar heel anders voorgesteld,’ zei kleine Agnes eigenwijs, terwijl ze met zekere statigheid de net gekafte boeken uit het goed onderhouden zeiltje nam.

‘Ik ook,’ zei Greetje, die, hoewel ze tien jaar was, een jaar ouder dan Agnes, bijna altijd de meening van haar zusje deelde.

‘We kunnen er nog niets van zeggen,’ besliste Bets, die als twaalfjarige de voornaamste stem had, ‘Trijntje is hier nog vreemd. - Ik herinner me goed dat ze heel anders was, toen ik een paar jaar geleden 's zomers bij haar logeerde, toen was ze druk en woest, net een jongen.’

‘Jongensachtige manieren hééft ze,’ zei Agnes met overtuiging; ‘ze veegt nooit haar voeten als ze thuis komt, en ze zegt me niet behoorlijk goedendag, ze knikt maar even, achteloos, zóó’ - hier knikte Agnes met een smadelijk gezicht - ‘en zoo straks, toen ze uit school kwam, zei ze: “Bonjour!” tegen me, net alsof ik geen naam heb.’

‘En nog al zoo'n mooien naam!’ lachte Bets, ‘ik begrijp heusch niet, hoe ze jou met zoo weinig eerbied durft behandelen.’

Agnes maakte een ongeduldige beweging met het hoofd, zoodat haar het donkere krullende haar op den rug danste, toen deed ze haar rood schortje voor, dat met rechte bandjes over de schouders viel en waarop ze heel trotsch was.

‘Waar blijft Trijntje toch?’ vroeg Bets, die honger kreeg.

‘Ze is zeker weer bezig aan haar prachtig strengeltje,’ lachte Agnes, met ijdelheid haar eigen

krullig hoofdje bewonderend in de groote nikkelen koffiekant.

‘Kleine kinderen moesten niet zooveel aanmerkingen maken,’ zei Bets berispelend.

‘Jij bent zeker een groot mensch, hè?’ zei Agnes, op de teenen getrapt, maar tegelijk schaamde ze zich een beetje, te meer omdat Bets heelemaal geen acht op haar kinderlijken uitval sloeg.

‘Vindt je ook niet,’ vroeg Greetje met iets oudevrouwjtjesachtigs in haar stem, ‘dat Trijntje schuw is? Ik geloof, dat ze zich niet voordoet zooals ze werkelijk is.’

‘Ze is hier ook pas drie dagen, wat kun je nu anders verwachten?’ zei Bets. ‘Zondag, toen oom en tante haar kwamen brengen, was ze natuurlijk een beetje verdrietig, en op school is alles ook zoo vreemd voor haar.’

‘En 's avonds doet ze niets dan lessen leeren en werk maken, erg gezellig!’ pruttelde Agnes, ‘ze zegt geen woord.’

‘Mij heeft ze heele verhalen verteld,’ viel Greta in, die haar nichtje nu toch tegen Agnes verdedigde.

‘Wat voor verhalen?’ vroeg Agnes nieuwsgierig; ze was dol op vertelsels.

Robbedoes II.

‘Och, van alles: van haar school, van haar burenen, van de konijnen en varkens, van de koeien. Twee en twintig koeien heeft oom Dammers en iedere koe heeft haar eigen naam, is dat niet grappig? Ze heeft ze allemaal opgenoemd: Langstaart, Kortstaart, Bles, Witoor, en dan heeten sommige naar de boeren van wie ze gekocht zijn.’

Agnes luisterde niet eens meer; dat waren ook mooie verhalen! Ze ging eens naar de keuken, om te zien of ze haar moeder ook helpen kon met bessen stroopen.

Bets was naar boven gegaan, naar de zolderkamer, die ze met Trijntje deelde; ze wou toch eens kijken, waar haar nichtje zoo lang bleef.

Maar Trijntje was niet boven. Daar stond de washtafel, die ze gebruikt had, de lampetkom halfvol water, een glas op den stoel, en een groote plas water, waarin een blauw lint dreef, lag op den grond.

Bets kon niet begrijpen, waar Trijntje toch was. Ze ging naar den overkant van den zolder; neen, in de slaapkamer van Greta en Agnes was ze ook niet.

Dan maar weer naar beneden.

‘Vraag je of Trijntje komt koffiedrinken?’ vroeg

mevrouw Brester zoodra Bets de kamer inkwam.

‘Is Trijntje dan niet beneden?’ en Bets zette zoo'n dom verbaasd gezicht, dat Agnes en Greta het uitproestten. ‘Boven is ze ook niet.’

‘Wat?’ Mevrouw Brester schrikte.

Het kind kon toch niet alleen zijn uitgegaan. Ze had toch den eersten dag al telkens gevraagd of ze niet naar ‘buiten’ mocht. Maar de meeste Amsterdamsche huizen hebben helaas geen ‘buiten’, geen erf of tuin, en daar het regende, was er van uitgaan ook niets gekomen.

‘Trijntje's hoed en manteltje hangen aan den kapstok,’ zei Greta.

‘O, dat zegt niets,’ meende Agnes met een ernstig gezichtje, ‘Trijntje kan heel goed met haar bloote hoofd zijn uitgegaan, dat doen ze op dorpen wel meer!’

Bets liep weer de trappen op, terwijl Greta voorzichtig elke kastdeur opende, met kloppend hart, doodsbang, dat Trijntje er opeens zou uitspringen om haar aan het schrikken te maken.

Mevrouw Brester was met Betsie meegegaan. Het kwam alles uit, zooals Bets gezegd had: op zolder was Trijntje niet, en dát ze er geweest was, viel duidelijk in het oog.

Nadenkend keek Mevrouw in de groote kamer rond, terwijl Bets in en onder de ledikanten keek, hoewel Trijntje zich daar onmogelijk verstoopt kon hebben.

Kasten waren er op zolder niet; achter een sitsen gordijn hingen kleeren, maar Trijntje was er niet, hoewel Betsie driemaal terdege keek en zelfs de slappe lange jurken bevoelde, alsof haar nichtje zich daarin ongemerkt had kunnen verschuilen. Anders was er niet op den zolder dan stoelen, één stond vlak bij het wijd geopende groote zolderraam. In de breede dakgoot bloeiden in aarden potten geraniums, begonia's en spichtige maandrozen, die de meisjes zelf gekweekt hadden. Een pronkboon, waarvan de stengel zich om een stokje wond, was zeker omgevallen.

Bets ging hem recht zetten, maar opeens schoof haar moeder haar op zij.

Verwonderd keek Betsie toe, toen haar moeder op den stoel klom, zich voorover bukte over de goot heen en naar beide zijden uit het raam keek. Ze zag haar moeder doodsbleek worden, en ze verschoot zelf van kleur toen ze opeens de waarheid vermoedde.

Ook Betsie stak nu haar hoofd door het raam,

haar adem stakte, toen ze, op een tien pas afstands, Trijntje heel bedaard in de goot zag zitten, bezig zoo ver ze kon over de lijst te zien.

Betsie wou roepen, maar ze voelde opeens haar moeders hand op den mond.

Angstig, met ingehouden adem, bleef mevrouw Brester wachten, tot Trijntje van houding veranderen zou; het kind mocht eens schrikken, als ze geroepen werd, en voorovervallen.

Het scheen Bets toe, of ze uren zoo stond. Haar groote oogen waren onbeweeglijk op Trijntje gericht, ze moest de lippen samenpersen om geen geluid te geven.

Langzaam nog druppelde de regen; de lucht scheen op te klaren. Vóór het huis op straat speelde een orgel een vroolijk wijsje; het was zeker daarnaar, dat Trijntje zoo belangstellend luisterde.

Opeens voelde Betsie weer haar moeders hand op den mond. Bets moest zich in de wangen bijten om niet te schreeuwen van angst.

Met een plotselinge beweging had Trijntje zich uit haar gebukte houding opgeheven en nu stond ze fier en flink en blijkbaar geheel onbezorgd in de dakgoot, het opgerichte hoofd een

weinig achterover als om de regendroppels op te vangen op haar gezicht.

‘Trijntje,’ klonk nu mevrouw Bresters stem, zacht en vriendelijk.

Het meisje keek verwonderd om, en toen, met vrije, vaste schreden stapte ze op het zoldervenster af.

‘Wacht u op me, tante? 't Is zoo lekker frisch op het dak,’ zei ze vroolijk, terwijl ze zoo goed mogelijk over de bloemen heenstapte, wat niet verhinderde dat ze met haar rokken een regen van begoniabloempjes afslierde van Betsie's mooiste plant.

Maar Betsie lette heelemaal niet op haar bloemen, ze had Trijntje de hand toegestoken en trok haar bijna met geweld den stoel af.

‘Bent u boos, tante?’ vroeg Trijntje, verschrikt door de stilte en de ongewone bleeke gezichten.

‘Ik ben blij, dat je er zoo goed bent afgekomen, maar doe het nooit meer, kind,’ klonk het zacht vermanend; ‘denk eens dat je duizelig geworden en gevallen waart.’

Opeens voelde Trijntje zich door twee armen beetpakken, en dansend meevoeren over den

grooten zolder heen. Het was Bets, die, in haar groote vreugde over den goeden afloop, een rondedans met Trijntje deed.

Maar toen ze beiden, moe en buiten adem, stilhielden, barstte die domme Bets in snikken uit.

‘Dwaas kind, drink een slokje water,’ ried Mevrouw, terwijl ze haar oudste even op den schouder klopte. Ze had nu zelf haar kleur teruggekregen.

‘Pas maar op, dat je haar nooit weer zoo aan het schrikken maakt,’ zei ze lachend tegen Trijntje, die er beteuterd bij stond.

Er was in Trijntje's hart een groot berouw. De doodelijke bleekheid van tante had haar diep getroffen en Betsie's zenuwachtigheid maakte haar bijna van streek; ze had behoefte alles weer goed te maken. Onhandig schonk ze gauw een glas water in, dat ze Bets bracht met een deemoedig gezicht.

‘Drink het eens leeg,’ zei ze zacht.

Betsie lachte weer, maar ze dronk toch een paar slokjes om Trijntje genoeg te doen.

Toen, blij, dat Bets alweer lachte, drukte ze haar, links en zoo vlug of ze zich er eigenlijk voor schaamde, een kus op de wang.

Betsie gaf haar een zoen terug. Van dat oogenblik af aan waren ze vriendinnen.

VI.

Trijntje wordt gekapt.

Betsie's vriendschap voor Trijntje werd nogal eens op de proef gesteld, voornamelijk op school.

Nu trof het ook al heel slecht, dat Betsie's schoolvriendin, jongejuffrouw Nora Schepers, een erg nufje was.

Het beviel Nora matig, 's middags met Betsie en 'die Trijntje' te loopen, en 's Woensdagsmiddags met haar te wandelen stond Nora ook weinig aan.

'Wat een onmogelijk boerenkind is dat nichtje van je,' zei ze eens, toen ze met Betsie alleen was. 'Hoe komt ze aan zulke kleeren! Een roodbruin manteltje, een groene hoed met lichtblauwe zij, een vuurrood haarlint, en bij dat alles een Schotsche jurk! Ze lijkt wel een kind van een schipper of uit een poffertjeskraam. En wat een

manieren heeft ze! - Heusch, als het niet om jou was, zou ik me niet met haar bemoeien; ze is net een straatjongen.'

Het was voor Betsie een moeilijk geval. Ze had al zo lang met Nora omgegaan en ze hield ook wezenlijk veel van haar, want, al was Nora een nuf, aardig en goedgehartig was ze toch.

'Wat is Trijntje nu voor een naam,' zei Nora, 'je moet haar Trinette noemen.'

Trinette! Bets vond ook, dat die naam uitstekend klonk, veel beter dan Trijntje. Trinette Dammers! 't Was heel iets anders dan Trijntje Dammers.

'En maak haar haar eens wat anders op; Trijntje draagt het zoo stijf en gladjes, haar vlecht lijkt wel touwwerk. - En breng haar dan ook eens aan het verstand, dat ze niet telkens "watte?" zeggen moet, als iemand haar wat vraagt.'

Bets beloofde het allemaal. Het was waar, Trijntje had geen manieren. Ze kon zoo genoeglijk zelfs tegen de onderwijzeres op school 'hè?' of 'watte?' zeggen, als zo iets niet dadelijk verstond of begreep.

Het was op den tweeden Woensdagmiddag, dat Betsie de lessen van Nora in toepassing wou brengen. 's Zaterdags, zoodra de school uit was,

ging Trijntje naar Geindorp, waar ze tot Maandagmorgen bleef; dus wandelde Bets 's Zaterdagmiddags enkel met Nora.

Mevrouw Brester had er voor gezorgd, met het oog op het mooie weer, dat de meisjes dadelijk konden koffiedrinken, zodra ze thuis kwamen.

Trijntje, die zich verbazend gerept had, was op het punt, het eerst van tafel op te staan, toen ze zich nog bijtijds herinnerde, dat tante haar een paar dagen geleden gezegd had, dat dit niet behoorlijk was.

‘Neem nog een krentenbroodje,’ zei mevrouw Brester lachend.

Trijntje deed het, blij dat ze tenminste niet stil hoefde te blijven zitten.

‘Gaan we nu meteen heen?’ vroeg Trijntje, toen de familie eindelijk van tafel was opgestaan. Ze hunkerde er naar, in de vrije lucht te komen.

‘Gaat je maar gauw allebei klaarmaken,’ ried haar tante, ‘schoone handen, een helder gezicht, net opgemaakte haren, strakke kousen en knappe laarzen, dan ben je al een heel eind heen.’

Andere laarzen hadden ze gauw aangedaan en de kousen waren ook in een wip opgetrokken.

Trijntje morste met schenken water over de

kom. Ze nam het op met het doekje, dat bij de waschtafel hing, maar daardoor was ze achter gekomen. Bets was al klaar met de waschpartij, toen zij nog pas begonnen was.

Maar dat was niets, dat haalde ze met het haar opmaken wel weer in.

‘Wil ik je eens helpen?’ bood Betsie aan; ze had zelf juist de laatste hand aan haar toilet gelegd.

‘Als het maar niet zoo lang duurt,’ en Trijntje ging met het gezicht van een slachtoffer op den stoel zitten, dien Bets voor haar had neergezet.

‘Het staat je alleraardigst,’ riep Bets opgetogen, heel voldaan over haar werk. ‘Zal ik er mijn zwarte lint om doen, dat staat beter bij je hoed dan dat roode.’

‘Neen, neem mijn e i g e n lint,’ zei Trijntje met levendigheid.

‘Klaar?’ vroeg ze eindelijk. ‘Hè, gelukkig!’

‘Je kon wel wat dankbaarder zijn, en tenminste den uitslag eens bewonderen,’ merkte Bets op, toen Trijntje onder haar handen vandaan was gelopen, regelrecht naar de trap toe.

Met gejuich werd Trijntje in de huiskamer begroet. ‘O, wat staat je dat beeldig; je haar is

veel mooier als het zoo hangt, zóó moet je het altijd dragen!’ riep de meisjes, in bewondering. En ook mevrouw Brester zei: ‘Dat heb je netjes gedaan, kind; je haar zit keurig.’

Bets bloosde van plezier, Trijntje van verlegenheid.

‘Ik heb het niet opgemaakt, Bets heeft het gedaan,’ zei ze, met een schuwen blik in den spiegel, want al die loftuitingen brachten haar van de wijs en maakten dat ze zich ver wegwenschte.

Gelukkig gaf Bets heel gauw het sein tot vertrek.

‘We gaan zeker Nora Schepers weer afhalen, hè?’ vroeg Trijntje, en er klonk berusting in haar stem.

‘Ja, je hebt er immers niets tegen, wel? Ze is zoo'n aardige meid; als je haar beter leert kennen, zul je het ook wel vinden.’

‘Ze lijkt me zoo'n nuf,’ zei Trijntje, die zich in Nora's bijzijn weinig op haar gemak voelde; ‘ze spreekt zoo gemaakt en ze doet zoo deftig. - Als ze niet jouw vriendin was, zou ik met het spook niets te maken willen hebben.’

Bets vond het opmerkelijk, dat Nora en Trijntje wederkeerig ‘niets met elkaar te maken wilden

hebben'; ze bracht het gesprek maar op een ander onderwerp.

'Zeg,' vroeg ze opeens, 'weet je hoe jouw naam in het Fransch is?'

'Neen,' zei Trijntje onverschillig. Fransch was niet haar beste vak; ze had er wel apart les in gehad van den hoofdonderwijzer in Geindorp, maar niet lang genoeg om er al veel van te weten.

'Trinette,' zei Bets. 'Klinkt dat niet aardig?'

'O, ja.'

'Wil ik je zoo noemen?'

'Neen, waarom?' vroeg Trijntje stug.

'Omdat het zoo lief klinkt,' pleitte Bets. 'Er zijn er wel meer, die zich anders laten noemen, dan ze gedoopt zijn. Jeannette Willems uit onze klas, heet eigenlijk Jansje en Apoline van Duynen h e e t Pleuntje; ik weet nog heel goed, dat, toen ze nog in de eerste klas zat, ieder Pleuntje tegen haar zei. Later, zeker toen we aan het Fransch begonnen, is haar naam Apoline geworden, en nu weet niemand beter of ze heet zoo.'

'Noem mij maar Trijn,' klonk het een beetje koppig.

Betsie schrikte, toen ze zag, hoe haar nichtje met stijf op elkaar geklemde lippen en halfafgewend hoofd naast haar voortliep.

Opeens voelde ze, dat het niet heel kiesch was, Trijntje een anderen naam te willen opdringen.

Het zou haar zeker niet in de gedachte zijn gekomen, als Nora geen aanmerkingen had gemaakt.

‘Halt, Trijn!’ zei ze opeens, met hartelijkheid in haar stem, ‘we zijn er.’

En vóór ze bij Nora aanschelde, lachte ze Trijntje eens toe.

Trijntje lachte terug; ze was niet haatdragend; ze hield er alleen niet van zich anders voor te doen dan ze was.

En in haar hart moest Bets dit waardeeren, al hād ze Trijntje ook liever Trinette genoemd, en al stond het roode lint ook nog zoo boersch bij den groenen hoed met blauw.

VII.**Nora en Trijntje.**

Het toeval wilde, dat Trijntje, nadat ze een paar weken op proef in de klas had gezeten, naast Nora Schepers geplaatst werd.

Trijntje vond het niets prettig, Nora ook niet, maar geen van beiden liet het merken.

Nora ergerde zich in stilte over Trijntje's ruwheid. Als Trijntje zitten ging, schokte de bank van den smak, en kwam er heel even een rimpel in Nora's voorhoofd.

Niet zelden kwam Trijntje door haar beweeglijkheid met Nora in aanraking. Een paar keer was het gebeurd, dat Trijntje door zich plotseling om te keeren haar buurvrouw een vrij onzachten stoot met den elleboog gaf. Ook was het haar schuld geweest, dat Nora eens een heele bladzij moest overschrijven, doordat zij onder het schrijven een duw tegen Nora's pennenhouder gaf, - bij ongeluk natuurlijk, maar dat veranderde niets aan de uitwerking.

Nora had er toen geen woord van gezegd, wat Trijntje erg was meegevallen. Ze moest toegeven, dat Nora toch zoo kwaad niet was.

Overigens was er ook veel dat háár hinderde. Nora's houding, spraak en manieren kon ze niet verdragen, vond ze gemaakt. Als Nora voor eenvoudig gekleede kinderen den neus optrok en ze uit de hoogte behandelde, had Trijntje haar wel een stomp kunnen geven, zóó min vond ze dat.

Op een goeden dag gebeurde er iets bijzonders. Het was Maandagmorgen, en de klas was in vollen gang, toen opeens de hoofdonderwijzeres het lokaal binnentrad. Ze had iets in de hand, dat ze de klas vóórhiel, en dat opeens aller lachlust opwekte. Maar juffrouw Van Smirren wenkte met de hand. Er viel niets te lachen. - 's Zaterdag was er door de werkster bij de straatdeur een paraplu gevonden. Nu was de vraag, of die ook het eigendom van een der leerlingen was.

Hieraan zou nu werkelijk niets belachelijks geweest zijn, als de paraplu maar niet paars was geweest, en geen witte beenen puntjes had gehad. 't Was zoo'n echte oude 'besteedster'.

De meisjes schudden lachend het hoofd, blij dat ze er de eigenares niet van waren, en ze

keken elkaar eens aan, nieuwsgierig wie er aanspraak op dat antieke voorwerp maken zou.

Trijntje had al dadelijk gemerkt, dat er met Nora iets bijzonders was. Ze had niet meegelachen, als de meeste anderen; ze had een kleur gekregen en verlegen vóór zich gezien.

Trijntje was verbaasd geweest; zou die paraplu van Nora zijn? 't Was niet te denken. Nora zag er altijd zoo keurig uit, en ze had een heel goed parapluutje.

‘Dus ze behoort niet aan een van jelui?’ herhaalde juffrouw Van Smirren.

Een algemeen heftig hoofdschudden volgde.

De hoofdonderwijzeres stond op het punt de klas te verlaten, toen Trijntje zich opeens aan haar boezelaar voelde trekken. Het was Nora, die haar in wanhoop toefluisterde: ‘t Is mijn paraplu; toe, zeg dat ze van jou is, vraag jij er om!’

Er was geen tijd te verliezen. Een oogenblik dacht Trijntje: ‘Ik doe het niet: het is wel heel goed, dat die nuf, die altijd zooveel op de kleeren van anderen te zeggen heeft, nu ook eens wordt uitgelachen.’

Maar toen trof haar Nora's smeekende blik, en ze stak den vinger op.

‘t Is mijn paraplu,’ jokte ze.

‘Dat hadt je wel eer kunnen zeggen,’ merkte de hoofdonderwijzeres op, terwijl ze Trijntje de paraplu overhandigde; ‘ga ze maar gauw in de kleedgang zetten, en vergeet ze niet weer.’

Het meesmuilen van sommigen, terwijl ze tusschen de rijen banken heen liep, deerde Trijntje heelemaal niet.

Een paar oogen knikten haar toe, hartelijk en bewonderend. Dat waren de oogen van Bets. Zeker had Bets alles begrepen. Het deed Trijntje goed tot in het hart, dat ze Betsie's vriendin een dienst had bewezen, en vooral dat Betsie het wist en waardeerde.

Toen ze in de stille kleedgang was, heel alleen en het parapluutje had neergezet, bekwam haar de lust iets dols te doen. De zon scheen door het geopende raam lekker warm naar binnen. Er hing een heerlijke lucht van nat geregende boomen, die door het zonnetje gedroogd worden.

Er moest een tuin zijn, daarachter! Gras en boomen en bloemen!

Trijntje snoof de lucht op als een koe, die de wei ruikt.

Ze wou toch eens kijken. En ze klom op den

paraplubak, zich vasthoudend aan de houten kleerknoppen; toen, met de eene hand de hooge vensterbank grijpend, zette ze den voet op een van de onderste kleerknoppen, en, zich opheffend met groote inspanning, hing ze op de vensterbank, leunend op de onderarmen. Haar voeten reikten nog juist tot de knoppen. Ze genoot terwijl ze, zoo ver ze kon, uit het raam lag en den tuin in keek.

Het was zoo'n heerlijk gezicht, als je uit het bedompte lokaal kwam! Vlak vóór haar was een kastanjeboom. Ze zou een tak kunnen grijpen, als ze de handen maar vrij had. Hè, dat frissche groen, dat malsche gras, die fleurige, roode bloemen! Ze had de heldere druppels wel willen oplikken, die aan de takken hingen, of fonkelden aan de punten der bladeren. Ze haalde een paar maal diep adem met wijd open mond.

Toen, opeens, herinnerde ze zich met schrik, dat ze daar niet blijven kon, dat ze terug moest naar haar klas, waar geen sprake was van groen of bloemen, waar je ternauwernood door een stoffig tuimelraam een reepje lucht kon zien. Het was hard, maar ze moest haar verrukkelijk, maar toch wel wat lastig plaatsje verlaten. Na nog een laatste

lange teug van de frissche lucht, daalde ze af. Dit ging makkelijker. Toen ze eenmaal met de handen aan de vensterbank hing, sprong ze naar beneden. Ongelukkig was de strook van haar jurk aan een knop blijven haken en losgegaan. Het dicht geplooidde strookje hing nu als een guirlande van den knop af.

Maar dat was nog niet eens het grootste ongeluk.

Trijntje schrikte hevig toen ze, zich bukkend om begin en eind der afgetrokken strook bij elkaar te brengen, opeens bemerkte, dat er iemand vlak achter haar stond, en - dat het niemand anders was dan de hoofdonderwijzeres zelf.

‘Jij haalt rare dingen uit, Trijntje,’ klonk het bestraffend; ‘t is een wonder, dat de kleeerhangers nog zijn heel gebleven. Wat wou je daar in de hoogte uitvoeren?’

Trijntje was ontsteld. Wat trof het ellendig, dat juffrouw Van Smirren daar nu juist op aan moest komen! Ze keek verlegen naar den grond en frommelde met de handen aan het belachelijke eind strook: ‘Ik zag - ik wou -’ stamelde ze. En toen ineens: ‘Ik rook de lekkere lucht, die van buiten kwam, en toen wou ik eens kijken....’

Juffrouw Van Smirren zag op Trijntje neer met vriendelijkheid; ze begreep opeens het groote verlangen van het boerenkind, haar behoefte om het kleine stukje natuur te zien, dat haar door zijn geuren lokte.

‘Doe het maar nooit weer, Trijntje; speld nu gauw de strook op je jurk en ga naar binnen.’

Trijntje werd er verlegen onder, toen de juffrouw zich bukte en haar hielp aan het bevestigen van de strook.

‘Dank u,’ zei ze terwijl ze zich blij naar de klas haastte. Wat was alles goed afgelopen!

Toen ze weer zitten ging, trof haar een blik van Nora.

Terwijl de onderwijzeres zich had omgekeerd, om een kaartje van Noord-Holland op het bord te teekenen, vond Nora gelegenheid haar te bedanken. ‘Ik vind het erg aardig van je,’ zei ze, ‘het was een paraplu, die een oude tante me Zaterdagmorgen geleend heeft; ik ging net haar huis voorbij, toen het begon te regenen. Ik heb ze later vergeten mee te nemen en nu schaamde ik me zoo.’

Trijntje wilde juist zeggen, dat ze er maar niet meer over moest spreken, toen opeens de

stem van de onderwijzeres klonk, vragend of Nora's verhaal haast geëindigd was.

Nora kreeg een kleur, Trijntje zei ook maar niets meer.

Toen Nora naar huis ging, iets later dan de anderen - daarvoor had ze gezorgd door zoo lang mogelijk te treuzelen - nam ze zwijgend het parapluutje mee. Bets en Trijntje liepen met haar mee, maar roerden het pijnlijke onderwerp niet aan.

Opeens hield Nora stil voor den ingang van een hofje.

‘Nu, adieu,’ zei ze, ‘ik ga tante's paraplu terugbrengen.’ En, terwijl ze haar stem liet dalen en naar den grond keek: ‘Ik schaam me erg over mijn lafheid en jou dank ik nog wel, hoor Trijntje.’

Trijntje en Bets zetten haar tocht naar huis voort, zonder over het voorgevallene te spreken. Maar in Nora's hart was schaamte, toen ze zichzelf vergeleek met het flinke boerenkind, waarop ze in den aanvang zoo laag had neergezien.

VIII.**Een ongeluksdag.**

't Was het theeuurtje.

Blokken vlamden in den haard met vroolijk geknetter. Mevrouw Brester zat achter het theeblad en schonk.

Ieder had haar eigen kopje, Bets een met roode bloemetjes, Greetje een wit, Agnes een fijn porseleinen met een geschilderd landschapje, waarop ze heel zuinig was, en dat ze op haar laatsten verjaardag van haar peettante had gekregen; Trijntje dronk, op haar eigen verzoek, uit een kopje van grof Delftsch aardewerk, - liever nog had ze een geëmailleerd metalen kroesje gehad, want kopjes braken zoo licht, vond ze.

De meisjes dronken met graagte; het was haar eerste kopje.

Greetje klakte nog eens na met de tong, toen ze het leeg had; Agnes bekeek haar kopje voor de zooveelste maal tegen het licht, na er eerst behendig de suiker te hebben uitgelepeld, wat

voor zoo'n beschaafde jonge dame, als Agnes wel graag zijn wou, niet heel behoorlijk was.

Trijntje alleen had terloops haar thee genuttigd, en was toen dadelijk met werken voortgegaan.

Ze had het ook druk!

Eerst moest ze voor de gymnastiekjuffrouw honderdmaal schrijven: 'Als ik een ongeluk had gekregen, was het mijn eigen schuld geweest.' Ze was van de schuine ladder gesprongen, in plaats van, zooals haar plicht was, zich hand voor hand neer te laten. Gelukkig was ze nog op de matras neergevallen, toch had ze een bloedneusje gekregen van den schok, en de gymnastiekjuffrouw had er haar nog die honderd regels bij gegeven, die 'gemeene' lange regels, die bijna niet op één lijn konden.

En dan moest Trijntje nog twee Fransche thema's maken, omdat ze zich in de klas, op een oogenblik, dat ze heelemaal stijf was van het zitten en zich eens verzetten wou, met zóóveel kracht in de bank had laten neervallen, dat de inktkoker er half uitgesprongen was en een breede zwarte rivier over haar tafel naar beneden stroomde.

Arme Trijntje! Geen wonder, dat ze hard werkte!

En was dat nog maar alles!

Strafwerk had ze niet meer te maken - 't was trouwens toch al voldoende voor één avond - maar er was nog iets anders, dat haar hinderde.

Aan den overkant zat tante, bezig een stop in den nieuwen wintermantel te maken, Trijntje had er een winkelhaak in gekregen. Tante had de scheur gezien, zoodra ze er mee was thuis gekomen, en - wat tante het ergst van alles vond - Trijntje had niet eens geweten, hoe ze er aan was gekomen. Ja, ze had na vieren in de kleedgang wat gestoeid, maar ze had toch niet gehoord, dat haar goed scheurde.

Hoe konden zich toch zooveel ongelukken stapelen op één hoofd!

Trijntje bezweek bijna onder den schuldenlast. Het strafwerk alleen drukte haar al zoo neer, en dan was tante nog uit haar humeur, omdat ze zoo weinig zorg voor haar kleeren had. En de onderwijzeres op school had haar zoo ernstig over haar wildheid onder handen genomen. 'Nu is 't zóó lang goed gegaan,' had de juffrouw gezegd, 'moet je nu opeens alles weer bederven?'

Ja, het wás lang goed gegaan. En dat was nu nog het bedroevendst van alles, dat die ongeluks-

dag haar pogen van de laatste maanden weer bedierf.

Ze had werkelijk zoo haar best gedaan, om bedaard te zijn en haar wildheid af te leggen.

‘Ieder is tegen me,’ dacht Trijntje moedeloos, ‘zelfs Bruno mijdt me, omdat ik hem bij ongeluk op zijn staart heb getrapt.’

Ja, de eerste stap, dien ze, uit school komende, in de kamer gedaan had, was op Bruno's staart geweest.

Terwijl ze werktuiglijk aan de strafregels voortschreef, overdacht ze dat alles met stille treurigheid.

‘Moe had me evengoed op Geindorp kunnen houden,’ meende ze, ‘ik word toch nooit een jongejuffrouw.’

Hoe was het toch mogelijk dat Bets, die nooit gemaakt was, zulke goede manieren had! Bets zat altijd recht op haar stoel, zonder stijfheid; ze liep flink en netjes; ze was handig; wat ze deed, deed ze vlug en toch maakte ze nooit veel drukte, ook brak ze nooit iets; en, zonder angstvallig netjes te zijn, paste ze altijd op haar kleeren.

‘Ik word toch nooit zooals Betsie, ik blijf altijd dezelfde linksche Hottentot,’ dacht Trijntje, boos op zichzelf. ‘En Arie en Toon vinden me

nogal zoo veranderd! Ze noemen me een stijve stadsnuf. Ze moesten die nuf eens zien met haar gescheurden mantel!’

Het was waar, dat Trijntje in het halfjaar, dat ze bij tante Marie had doorgebracht, al veel veranderd was. Haar moeder merkte het met vreugde op, als Trijntje des Zondags in Geindorp kwam. Meestal kwam Bets ook mee en gingen de meisjes samen wandelen. Het spreekt vanzelf, dat Arie en Toon van lieverlede op den achtergrond raakten. Als Trijntje in haar beste kleeren een dagje over was, kwam het niet in haar op, ratten te jagen, en draven deed ze ook niet zoo woest meer; het was zoo heel iets anders of je voeten in hooge knooplaarzen staken, of dat je op kousen liep, je klompen in de hand!

‘Wil je me even de kopjes aangeven?’ klonk opeens de stem van mevrouw Brester.

‘O, jawel, tante,’ - verward keek Trijntje op.

Ze was nog heel alleen op, met tante. Eerst waren Agnes en Greta, toen was ook Bets naar bed gegaan. Bets had haar graag willen helpen, maar dat was niet mogelijk geweest; Bets schreef heel anders: schuin en sierlijk, en Trijntje recht en onregelmatig.

Tante Marie was nog altijd bezig met het stoppen van den grooten winkelhaak.

‘O, jawel, tante,’ had Trijntje gezegd, maar ze had eigenlijk zelf niet goed geweten waarop ze antwoord gaf.

Opeens was het haar ingevallen wat tante bedoeld had; de woorden waren in het eerst maar half tot haar doorgedrongen; toen, in haar haast om tante ter wille te zijn, zette ze de kopjes gauw twee aan twee in elkaar en reikte ze over. Maar, hoe het kwam is Trijntje altijd een raadsel gebleven, opeens gleed Agnes' mooie kopje over het schoteltje en viel aan scherven op het theeblad.

‘Wild kindje!’ zei mevrouw Brester berispelend.

Trijntje maakte geen excuses, ze kon geen woord uitbrengen, verslagen paste ze de scherfjes aan elkaar.

Wat zou Agnes wel zeggen? Ze ging naar de keuken, liep in een kring om Bruno heen en gooide de stukken in het vuilnisvat. Vol deernis zag ze de fijne beschilderde scherven neervallen op stof en schillen

Toen ging ze weer naar de kamer terug.

‘Och, was ik toch maar een hond,’ dacht ze,

in het voorbijgaan naar Bruun ziend, die lustig speelde met een been, 'honden wordt het niet zoo kwalijk genomen, als ze wild zijn.'

Toen ze zich weer tegenover haar tante aan tafel had neergezet en voortging met haar werk, was haar hart zwaar.

Ze maakte de thema's werktuiglijk. Haar oogen vielen bijna toe, haar vingers waren moe van 't vele pennen.

Het spelen met het been had opgehouden, Bruno had zich zeker in zijn mand gerold, mogelijk sliep hij al rustig!

Trijntje schreef voort, af en toe moest ze vóór in het boekje een moeilijk woord opzoeken. Dat hield zoo op. Ze was zoo moe van hoofd geworden; ze kon haast niet meer denken. Het scheen haar of ze alles vergeten was, en het duurde heel lang eer ze het woord gevonden had.

Ze verlangde er zoo naar, klaar te komen en te gaan slapen, en toch, ze zag er tegen op haar tante goedennacht te wenschen. Tante zou zoo boos zijn, omdat ze nu óók nog Agnes' beeldige déjeunertje geschonden had.

'Wild kindje!' Hoe zacht ook gezegd, die

woorden hadden Trijntje bedroefd gemaakt en klonken haar nog steeds in het oor.

‘Wild kindje!’

Ja, ze was een wild kind. En ze zou het wel altijd blijven ook, en haar moeder zou later wensen, dat ze haar maar bij zich gehouden had, omdat ze toch niet vatbaar was voor verbetering.

Haar werk was af, eindelijk! Mat legde Trijntje den pennenhouder uit de hand; ze zette den inktkoker op zijn plaats, bergde ook haar strafwerk in een schrift en pakte haar boeken in.

De riem was er om gesespt. Nu kwam het moeilijke oogenblik, nu moest ze tante om vergeving vragen voor al den last, dien ze haar bezorgd had.

‘Arme Trijn, ben je niet erg moe, kind?’

Die woorden, met groote vriendelijkheid en welwillendheid uitgesproken, maakten Trijntje plotseling week.

Ze was niet in staat om te antwoorden, ze trachtte nog zich in te houden, maar het was haar niet mogelijk. Ze wendde het hoofd af, en met den arm op de leuning van den stoel, het hoofd verborgen in de plooien van de mouw, barstte ze in hartstochtelijk snikken uit.

‘Wat is er, kindje? Trijntje, wat is er?’

Trijntje kón nog niet spreken; ze schreide niet dikwijls, maar als ze aan 't huilen was, stroomden haar tranen als zomerregendroppels, mild en overvloedig.

‘Wees u toch niet boos,’ snikte ze toen het haar mogelijk was zich verstaanbaar te maken, ‘ik ben altijd zoo wild, ik kán het niet helpen, ik w i l het niet zijn; maar ik ben het al geweest vóór ik het weet. En ik zal nooit anders worden!’

‘Kom, kom, dwaze meid! Omdat je nu een ongeluksdag hebt? Omdat vandaag alles je tegenvalt? Neen, zet je daar overheen. Je bent te flink en te ferm, om je zoo gauw te laten neerslaan. - Wil je wel gelooven, dat ik je hier niet lang meer houd? Dat ik je heel gauw naar Geindorp terugzend? Wat zou ik hier langer met je moeten doen? Van mijn meisjes kun je verder niets leeren!’

Verbaasd, ongeloovig bijna, maar toch met een heerlijk blij gevoel in het hart, zag Trijntje haar tante aan.

‘Neen, zeker niet. Je kunt bij je moedertje blijven, en in 't vervolg je zelf vormen. Je hebt er alleen nog aan te denken, alles met bedaard-

heid te doen. - Ja, je zult nog wel eens wat breken, je zult anderen nog wel eens doen schrikken door je wildheid; maar dat zal beter worden van lieverlede. Ik heb vertrouwen in je, hoor meid! Je bent veel veranderd. Deze dag geldt niet mee, 't wás een ongeluksdag. 't Komt zeker doordat je vanmorgen te vroeg bent opgestaan!'

Trijntje lachte weer. O, als haar tante eens de waarheid sprak. Het wás waar, dat ze in tijden niet zoo met zichzelf had te kampen gehad; dat haar moeder bij elke overkomst meer tevreden over haar was.

'Iemand legt zijn gebreken maar niet ineens af,' ging haar tante voort. 'Maar met goeden wil kan men het ver brengen. - En jij hebt het al ver gebracht in dien korten tijd, geloof me maar!'

Trijntje zuchtte van blijdschap. Wat was dat alles heerlijk, heerlijk! Haast te mooi om waar te zijn. Ze was zoo verrast en gelukkig! Ze zou zeker gedanst hebben, als ze niet bang was geweest, de meisjes wakker te maken.

'Ga nu gauw slapen, kindje; ik wed dat je door al die ongelukken vandaag, morgen wel geharnast zult zijn. Wel te rusten, hoor!'

‘Wel te rusten, tante,’ zei Trijntje, en ze kuste haar tante met groote hartelijkheid.

En ze kwam nog eens terug, toen ze al in de gang was, stak haar hoofd weer om de deur en riep: ‘Goedennacht, tante!’

En overgelukkig klom ze de trappen op, voorzichtig, op haar kousen, om niemand te wekken.

Ze moest haar wil sterken, en alles met bedaardheid doen. Als ze maar wou, dan kon ze wel!

O f ze wou!

Heerlijk vond ze het, gauw weer terug te gaan naar haar moedertje. Ze kon soms zoo naar haar ouders en naar Geindorp verlangen.

Het werd al winter en Geindorp was zoo mooi bij sneeuw.

Ze was zoo blij, ze zou hebben willen juichen; maar dat deed ze niet. Op de teenen liep ze naar de deur om zoetjes haar laarzen neer te zetten.